

Strategia rozwoju Gminy Nowy Targ na lata 2015 - 2022

**Przegląd podstawowych informacji statystycznych
dotyczących Gminy Nowy Targ**

**Łukasz Dąbrówka, Grzegorz Godziek
Łopuszna, 9-10 kwietnia 2015**

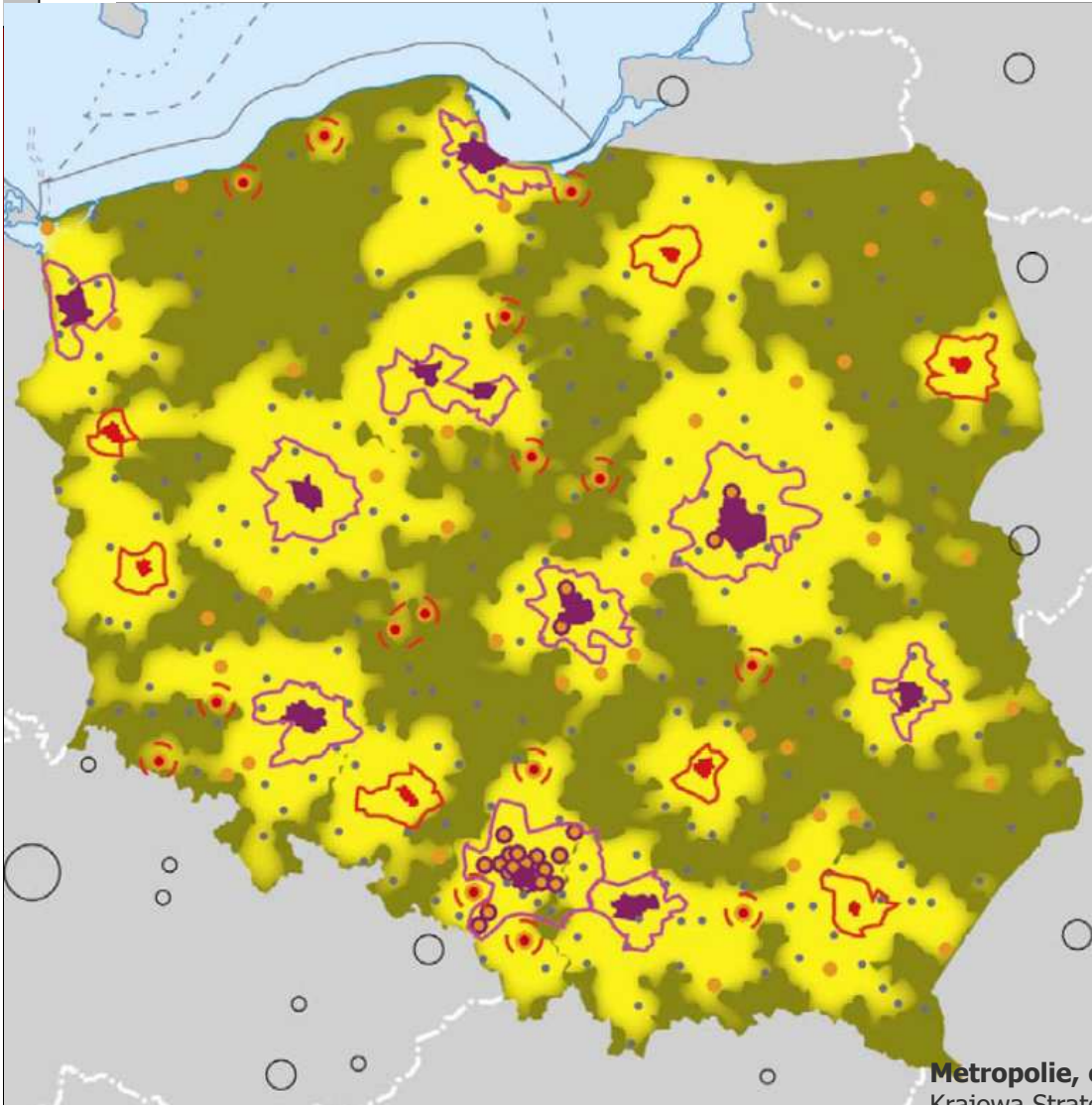
Kontekst strategiczny oraz statystyczny portret Gminy Nowy Targ

Stary i nowy paradygmat polityki regionalnej

Cecha	Stary	Nowy
Cele	Okresowa kompensacja w regionach zacofanych	Wykorzystanie potencjałów i wzmacnianie konkurencyjności
Jednostka interwencji	Jednostki administracyjne	Funkcjonalne obszary gospodarcze
Strategie	Podejście sektorowe	Zintegrowane projekty rozwojowe
Aktorzy	Rząd centralny	Wieloszczeblowe zarządzanie publiczne

Źródło: Regional Policy Challenges. New Issues and Good Practices, OECD, Paryż, 31 marca 2009

Regionalny wymiar polityki rozwoju według Polska 2030

Liderami rozwoju na szczeblu międzynarodowym mają być metropolie, w których siedzibę znajdują najważniejsze instytucje finansowe, zarządy korporacji, główne instytuty badawcze i ośrodki akademickie oraz które są miejscem najważniejszych wydarzeń gospodarczych, naukowych i kulturalnych.

Za liderów rozwoju w skali krajowej uznać należy z kolei ośrodki regionalne, a na poziomie regionalnym ośrodki subregionalne.

Regionalny wymiar polityki rozwoju według Polska 2030

- Połączenie solidarności z regionami słabszymi (*equity*) ze wspieraniem najbardziej dynamicznych obszarów (*efficiency*). **Szansa relatywnie biednych obszarów polega bowiem nie na doraźnej pomocy w ramach polityki redystrybucji, ale przede wszystkim na uczestniczeniu w sukcesie najsilniejszych regionów poprzez budowanie i odpowiednie wykorzystywanie własnego potencjału rozwojowego.**
- **Zwiększenia szans rozwojowych słabszych obszarów upatrywać należy natomiast w ich funkcjonalnym powiązaniu z centrami wzrostu**, tj. ośrodkami regionalnymi i subregionalnymi, a tych z metropoliami. Obszary te mogą korzystać na rozwoju ośrodków miejskich poprzez wykorzystanie tworzonych tam innowacji, zwiększanie alternatyw zatrudnienia, poszerzanie ścieżek edukacyjnych, zwiększanie uczestnictwa w kulturze, itp.
- **Warunkiem jest budowa własnych (i zróżnicowanych) potencjałów rozwojowych na słabszych obszarach pozwalających na uczestniczenie we wzroście liderów.**

Główne powiązania wewnątrzregionalne i międzyregionalne

- bardzo silne
- silne i średnie

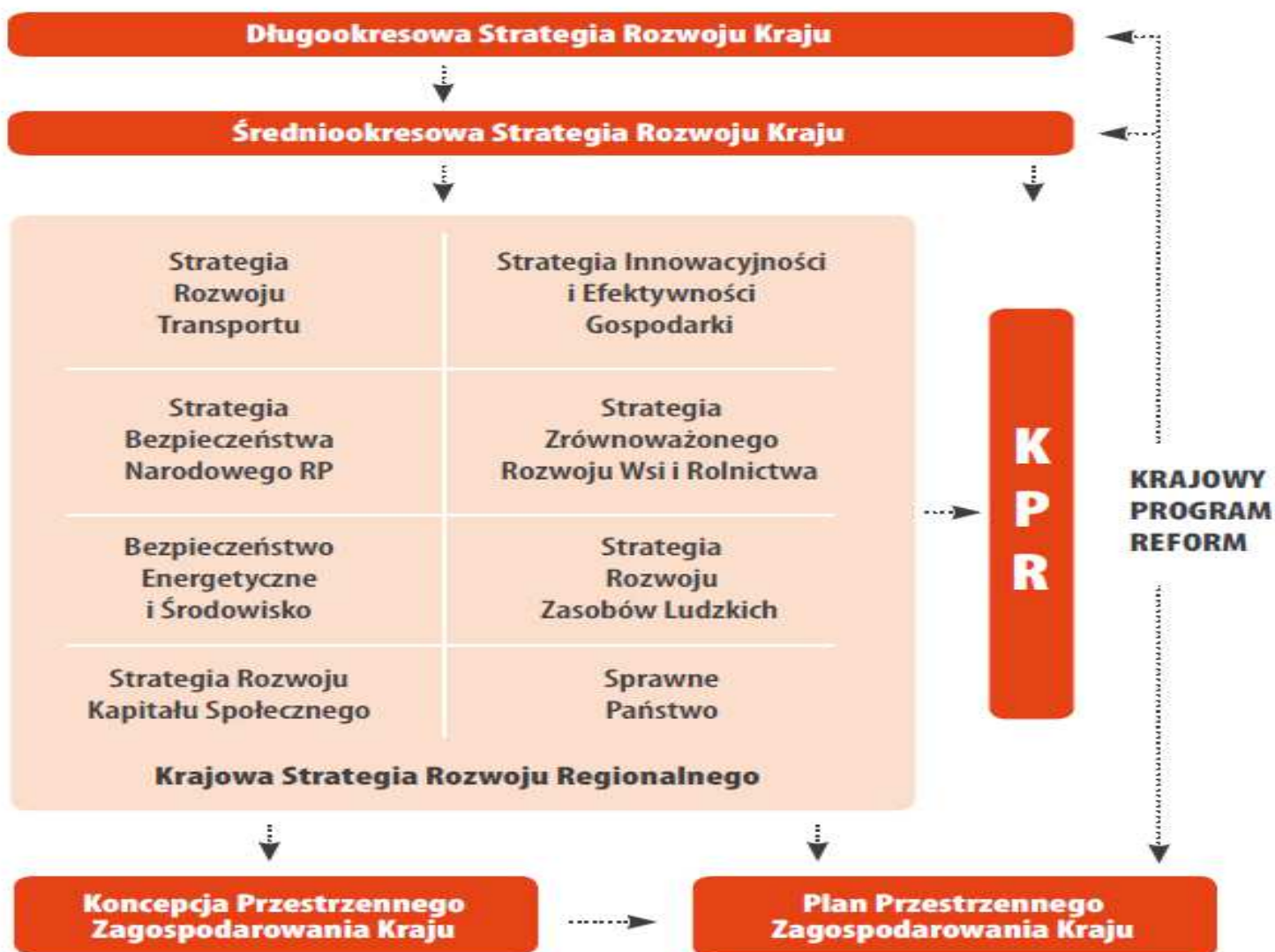
Rdzeń Strefa silnego oddziaływania

		obszar metropolitalny Krakowa		} kierunki oddziaływań i dyfuzji rozwoju
		górnosląski obszar metropolitalny		
		subregionalne bieguny wzrostu		

Główne powiązania wewnątrzregionalne i międzyregionalne –

Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020

Zintegrowane podejście do polityki rozwoju

Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020 – „Małopolska 2020”

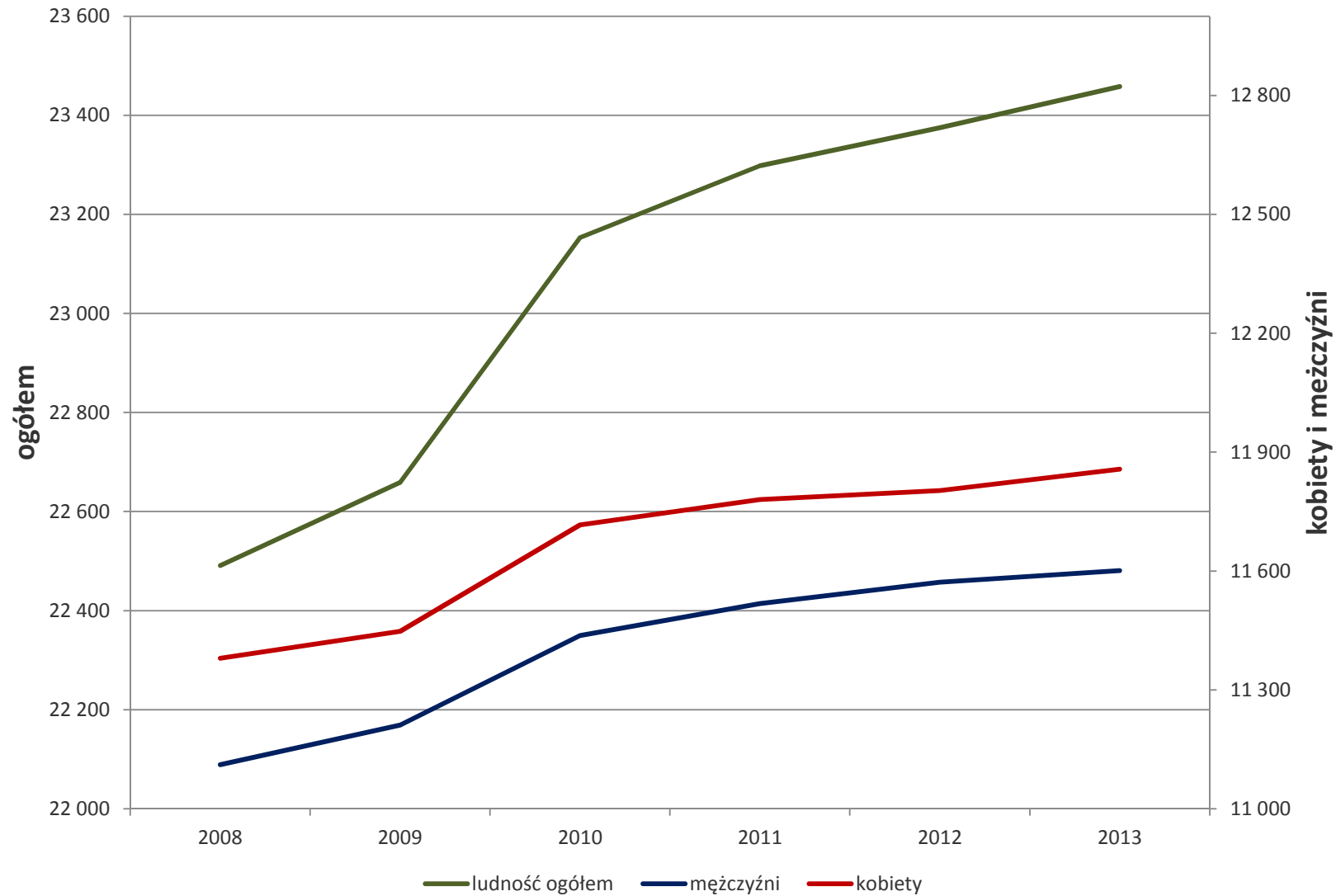
Strategia rozwoju województwa jest podstawowym i najważniejszym dokumentem samorządu województwa, określającym obszary, cele i kierunki interwencji polityki rozwoju, prowadzonej w przestrzeni regionalnej. Strategia „Małopolska 2020” mówi o tym, co, jako społeczność regionalna, możemy i chcemy osiągnąć w perspektywie najbliższych dziesięciu lat – wobec naszej obecnej pozycji rozwojowej oraz dzięki naszym oczekiwaniom i aspiracjom na przyszłość.

Cel główny:

Efektywne wykorzystanie potencjałów regionalnej szansy dla rozwoju gospodarczego oraz wzrost spójności społecznej i przestrzennej Małopolski w wymiarze regionalnym, krajowym i europejskim.

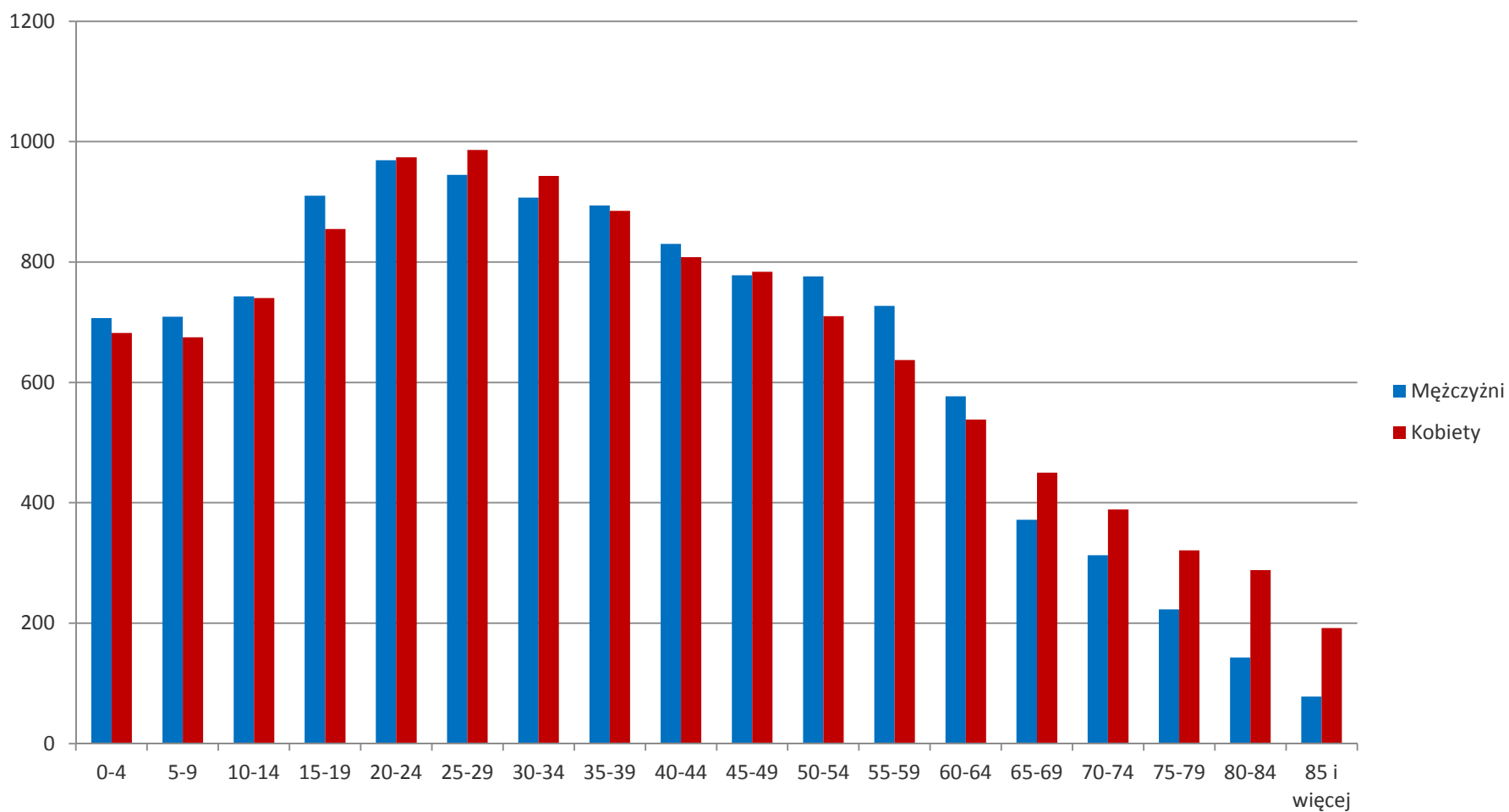
Demografia

Liczba ludności w gminie Nowy Targ w latach 2008 - 2013

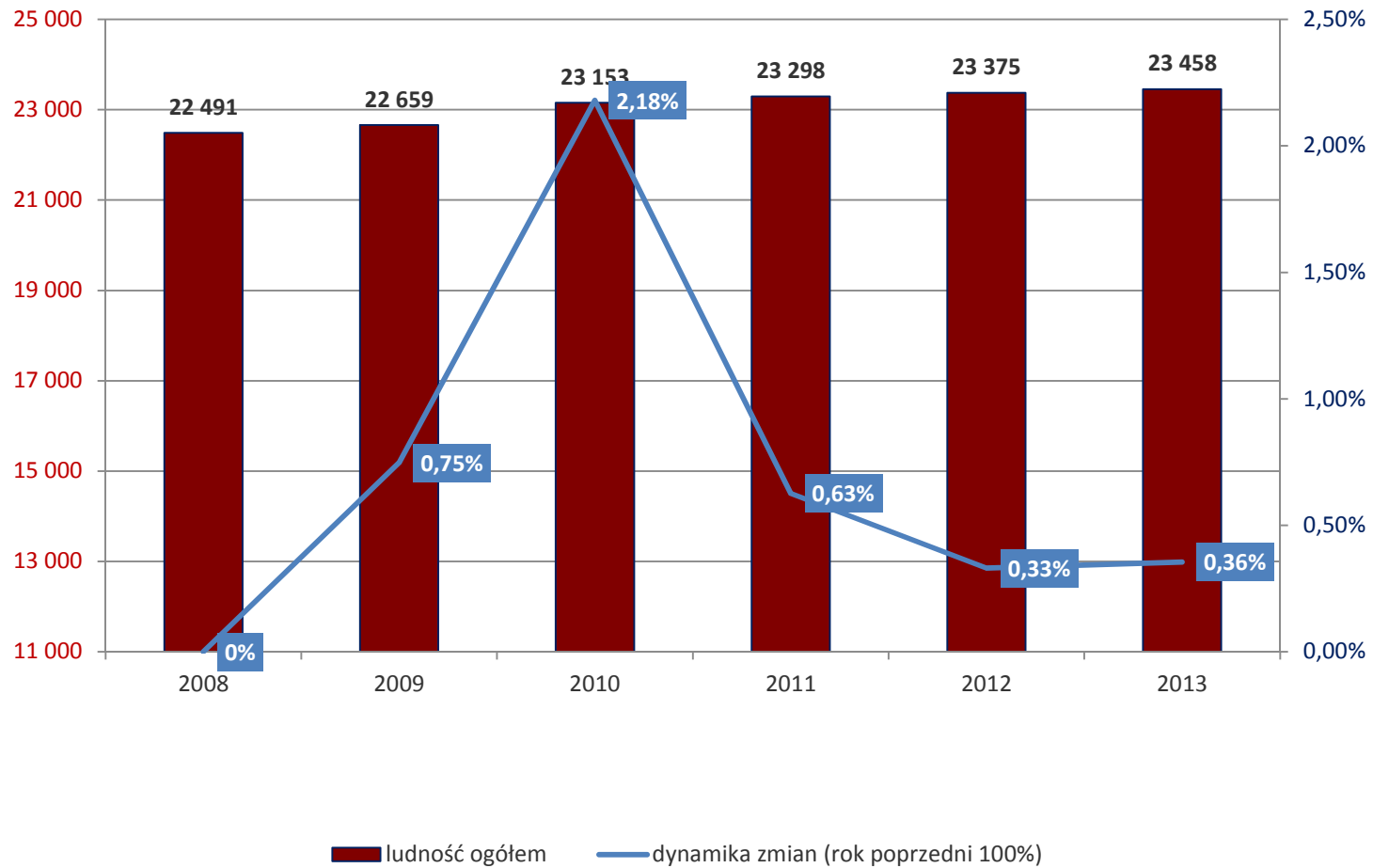

Demografia

Struktura kobiet i mężczyzn w grupach wiekowych w gm. Nowy Targ w roku 2013

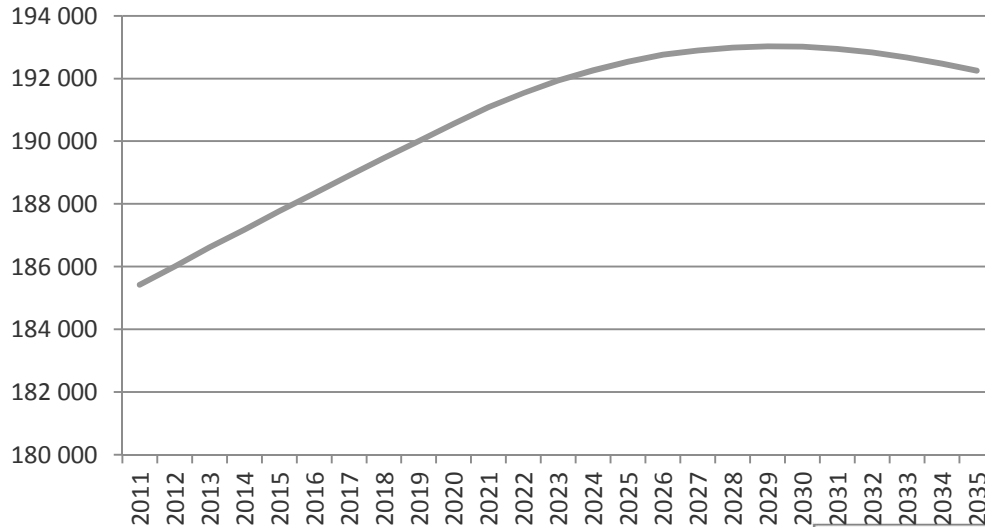
Dynamika zmian ludności w gminie Nowy Targ w latach 2008 - 2013

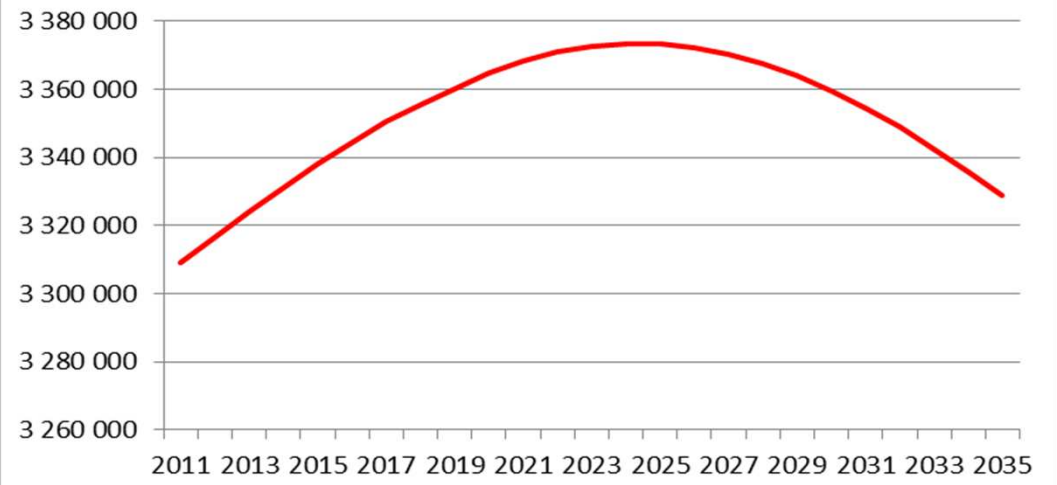

Prognozy liczby mieszkańców w latach 2011- 2035

Ludność (powiat nowotarski)

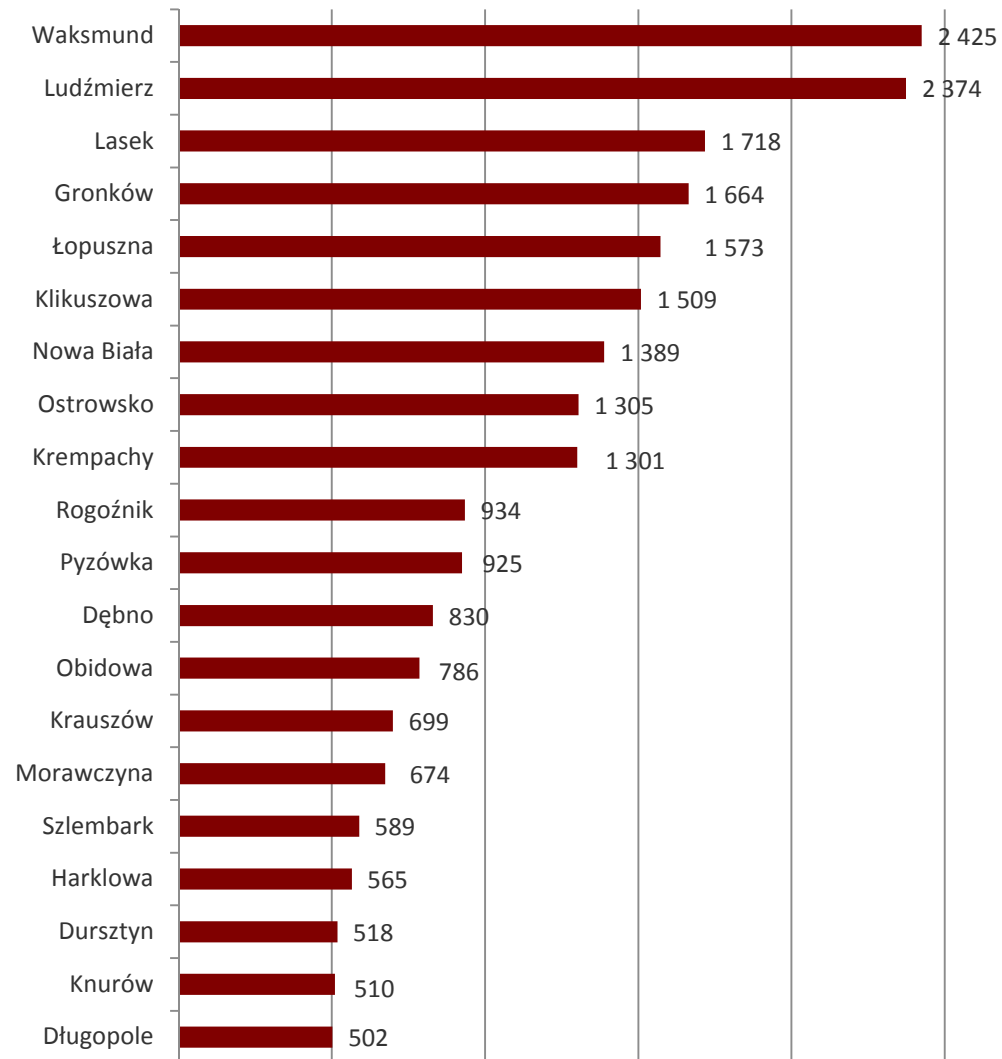

Ludność (Województwo Małopolskie)

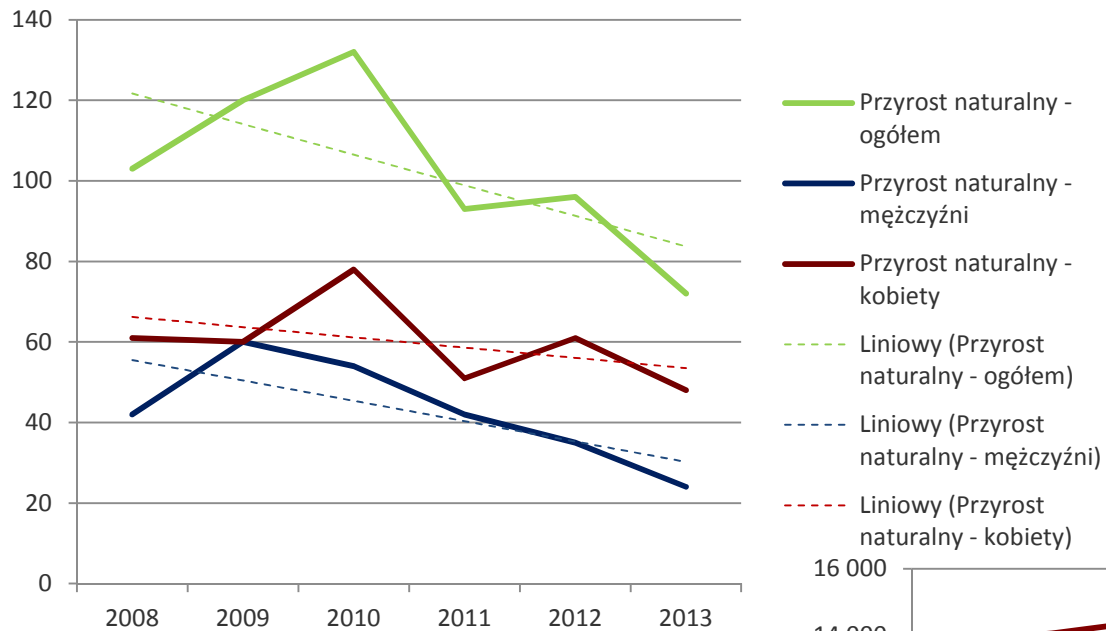

Liczba ludności w miejscowościach gm. Nowy Targ (stan na 31.12.2009)

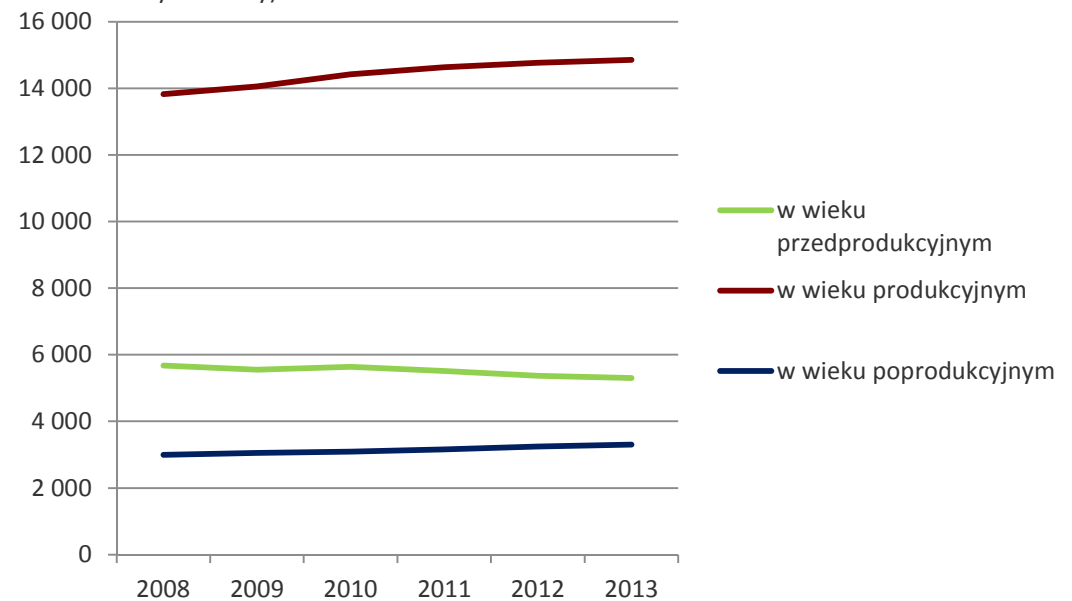

Demografia

Przyrost naturalny w latach 2008 - 2013

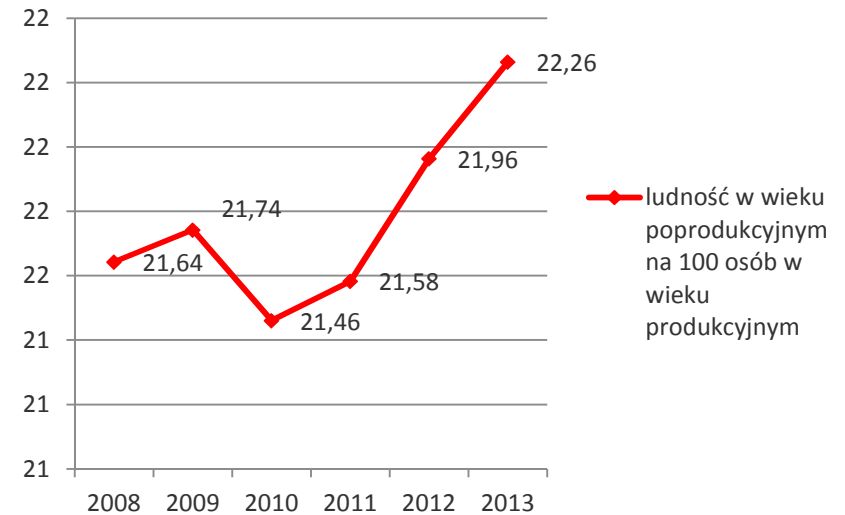
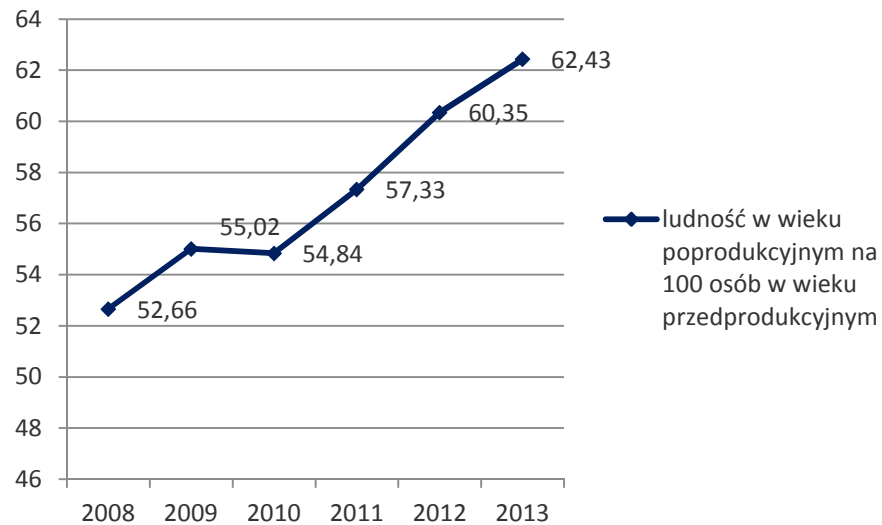
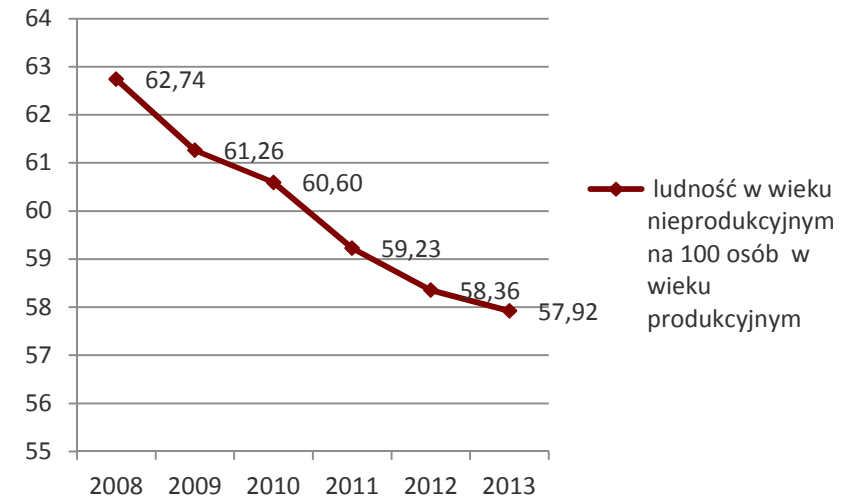
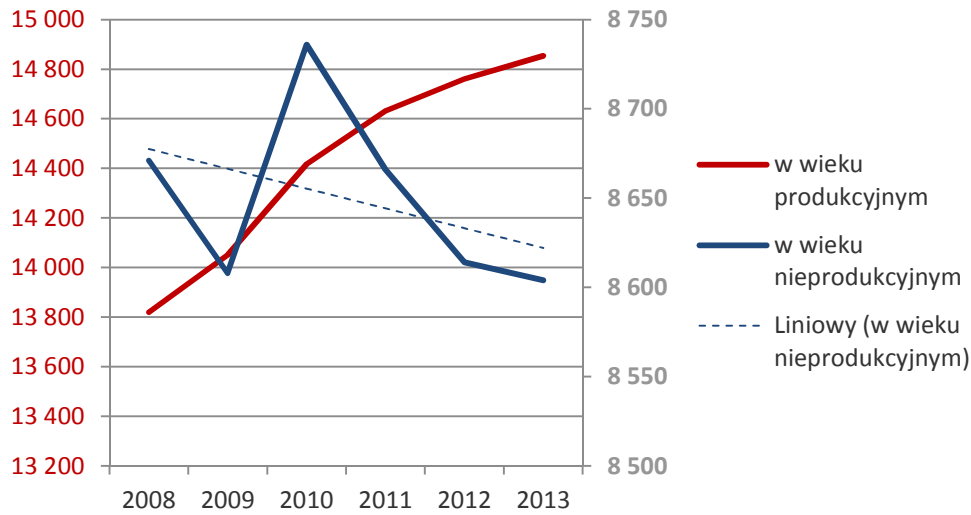

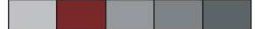
Struktura ludności w latach 2008-2013

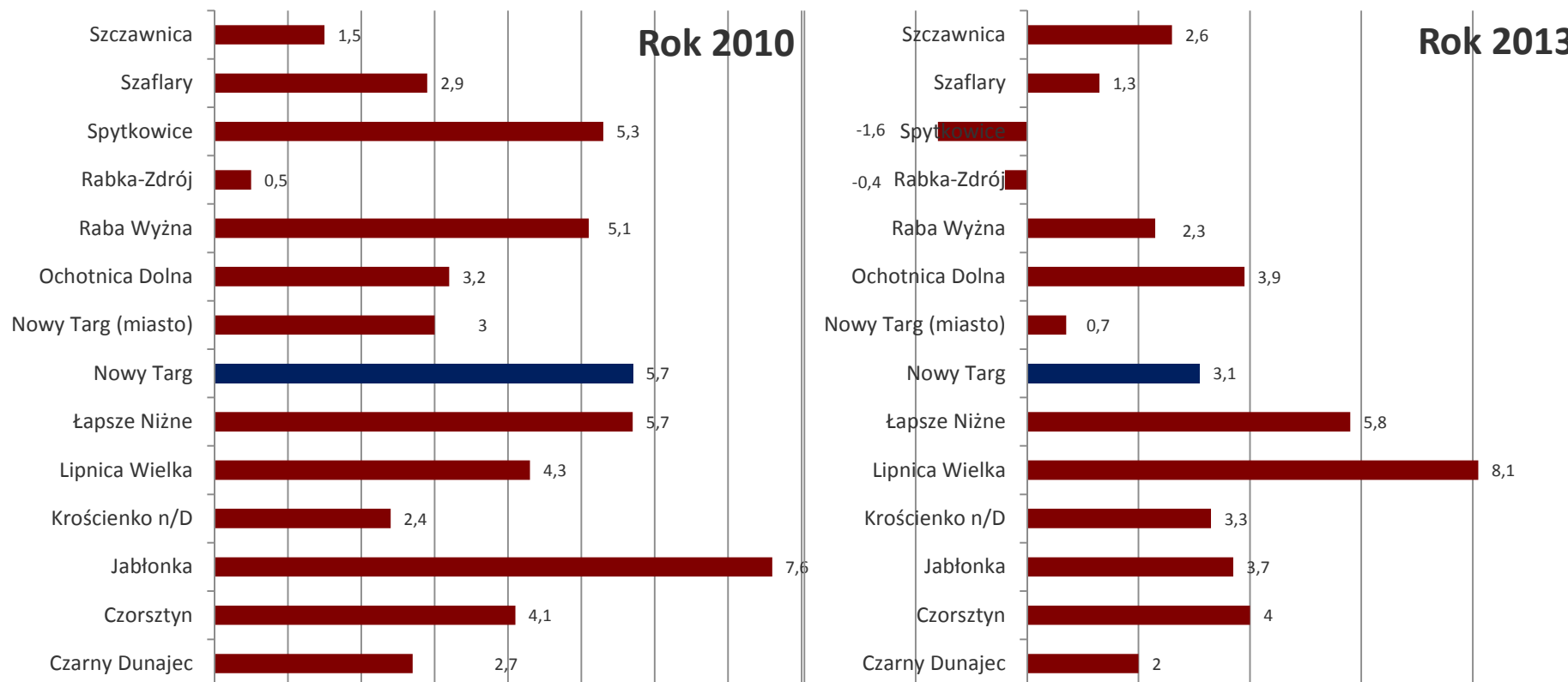
Demografia

Obciążenie demograficzne w Gm. Nowy Targ w latach 2008 - 2013

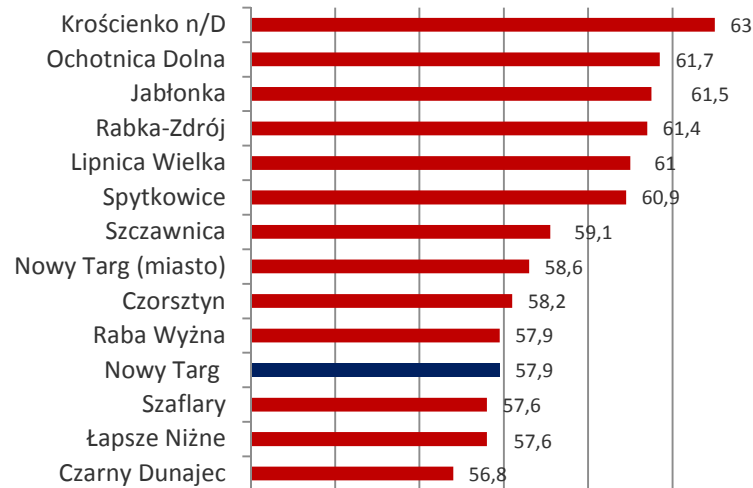

Wskaźnik przyrostu naturalnego Gm. Nowy Targ na tle innych gmin powiatu nowotarskiego (porównanie lat 2010 i 2013)

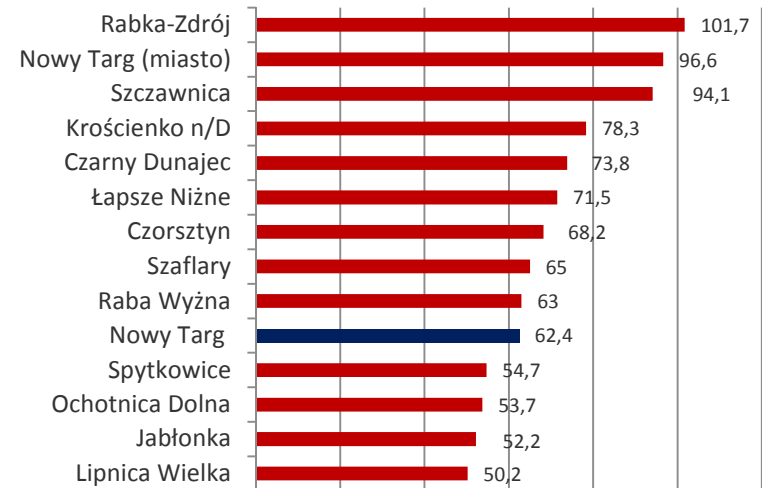

Wskaźniki obciążenia demograficznego w Gm. Nowy Targ na tle innych gmin powiatu nowotarskiego w roku 2013

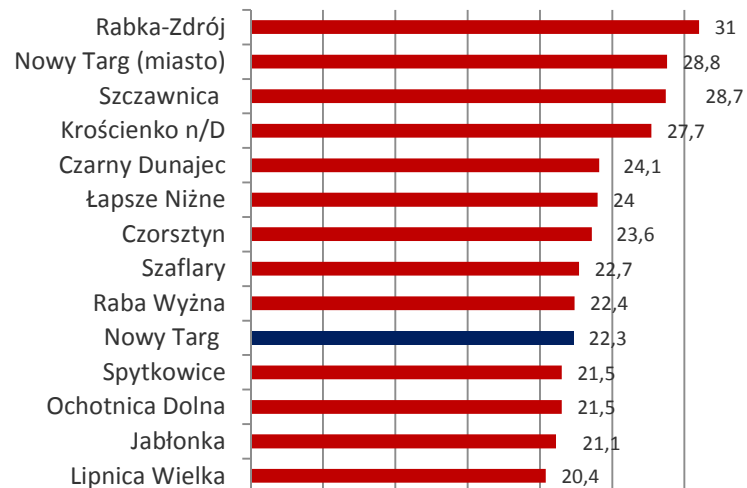
ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym

ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym

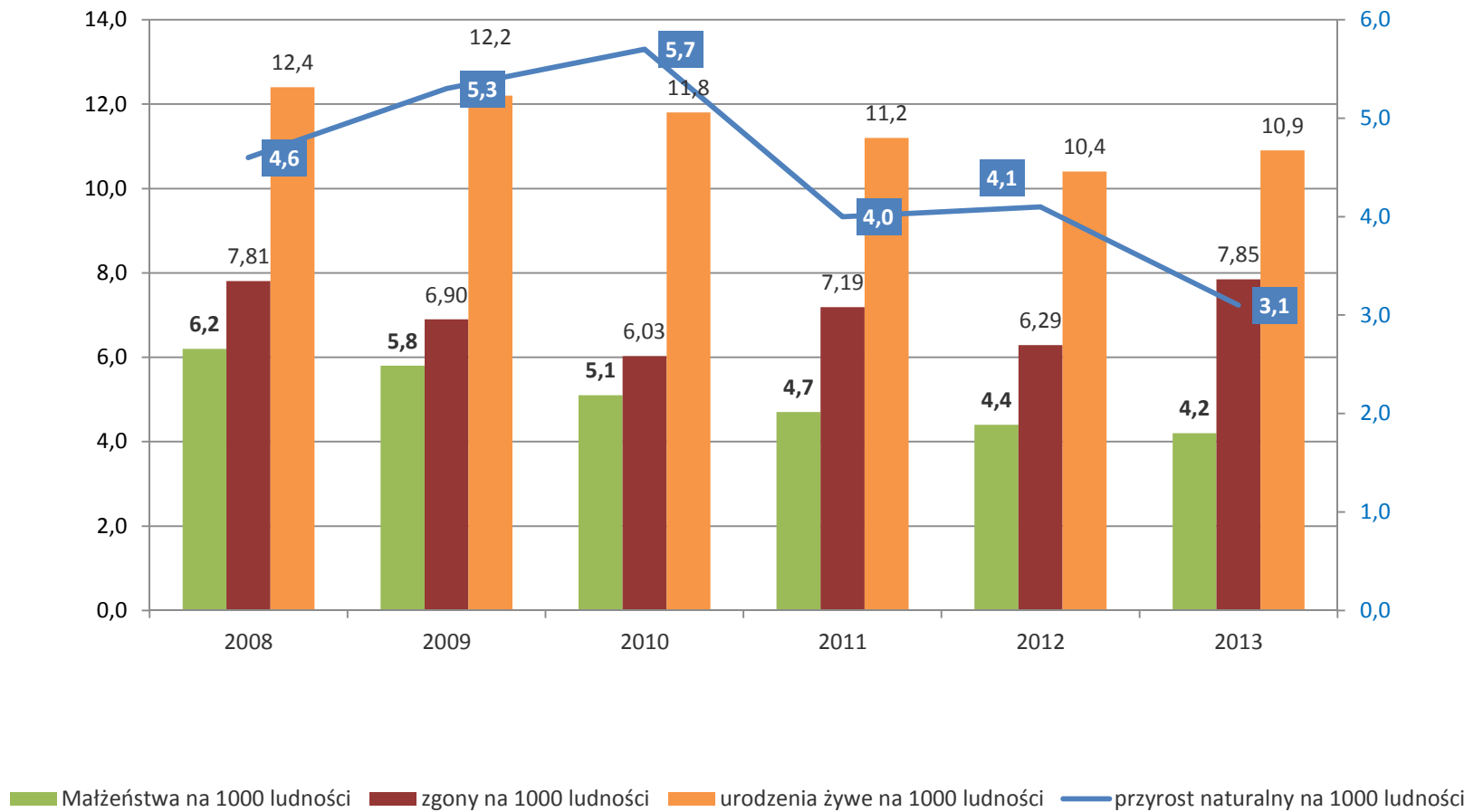

ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym

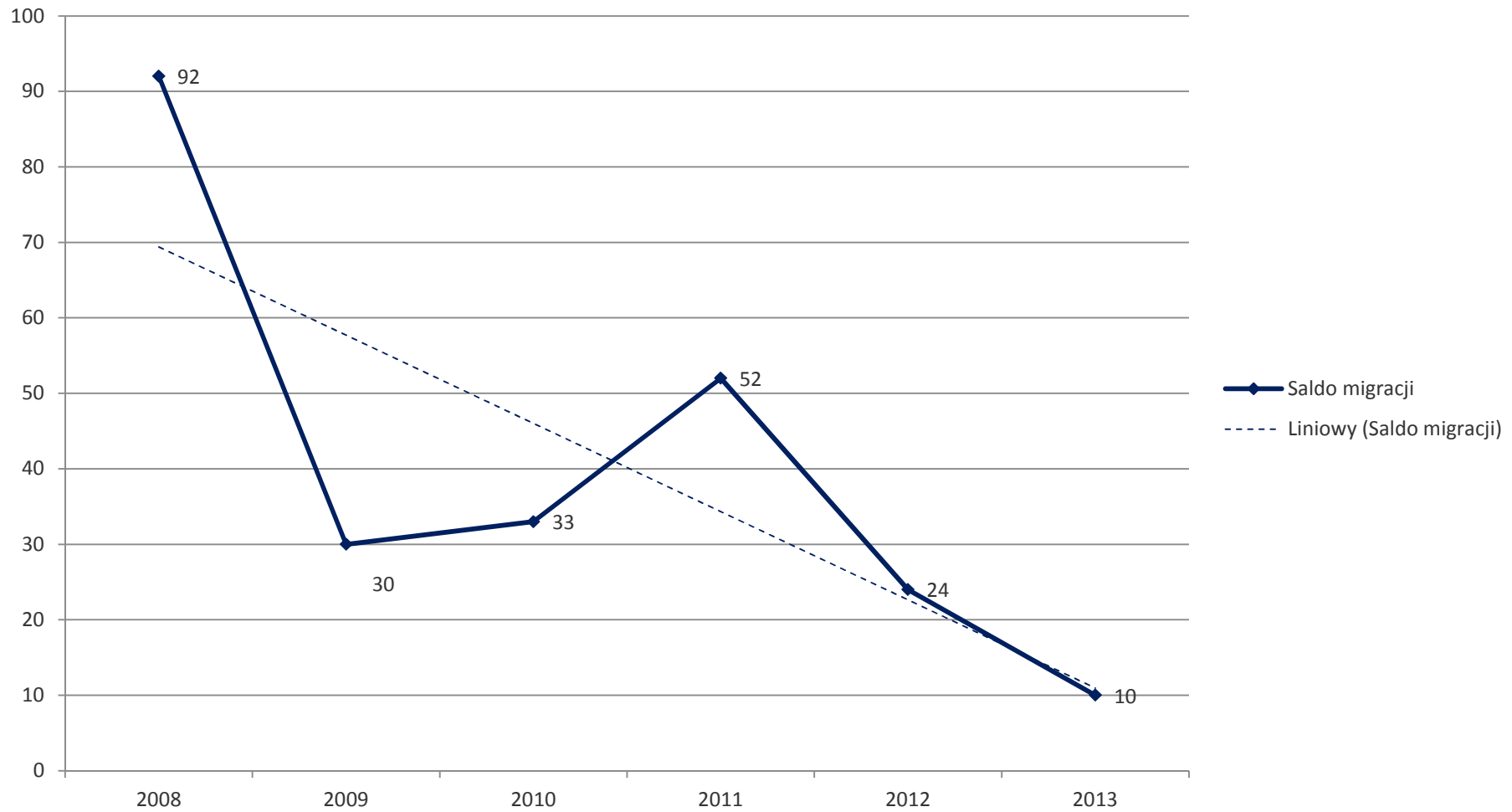
Demografia

Procesy demograficzne w Gm. Nowy Targ w latach 2008 – 2013 (przyrost naturalny)

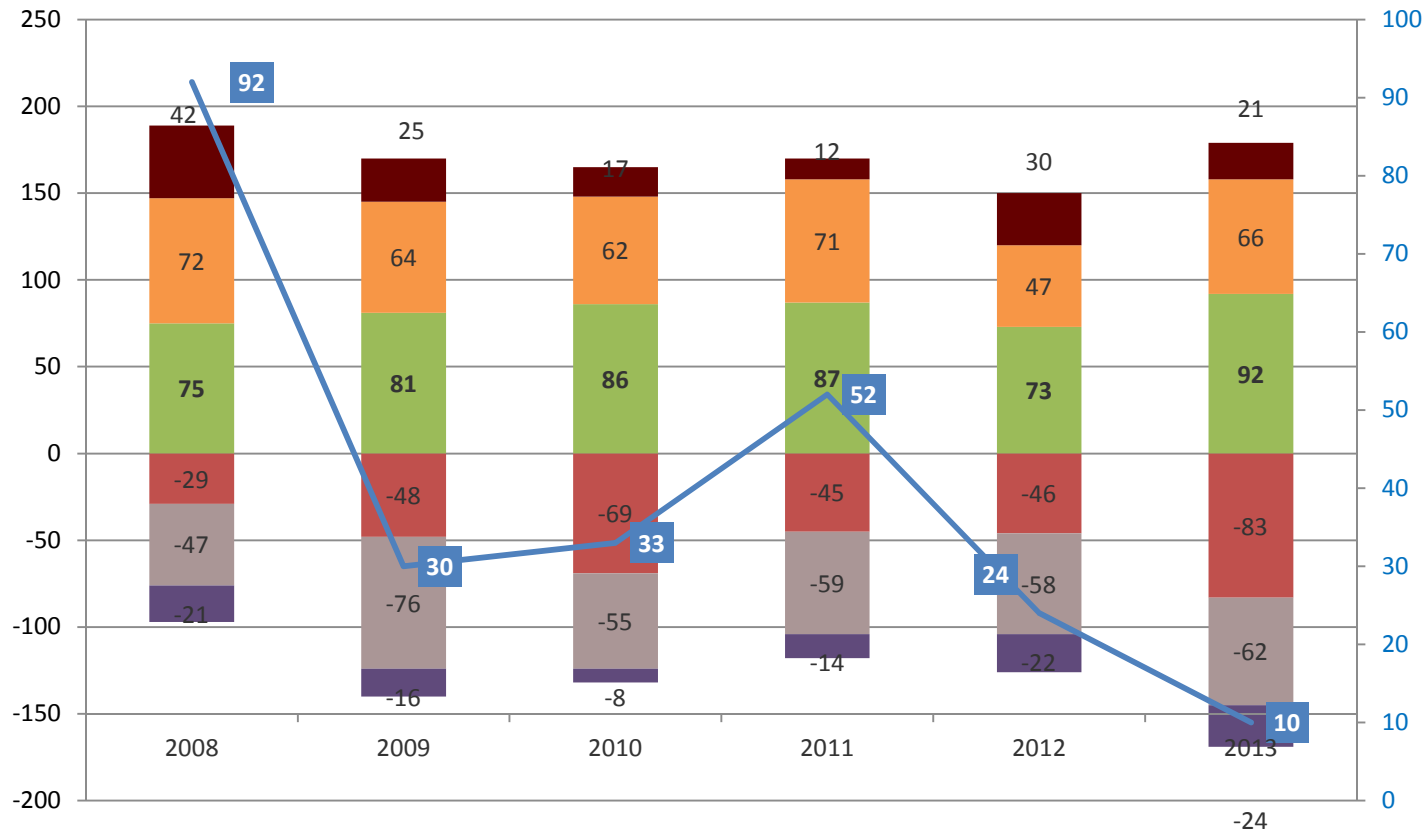
Demografia

Saldo migracji ogółem w latach 2008 - 2013

Demografia

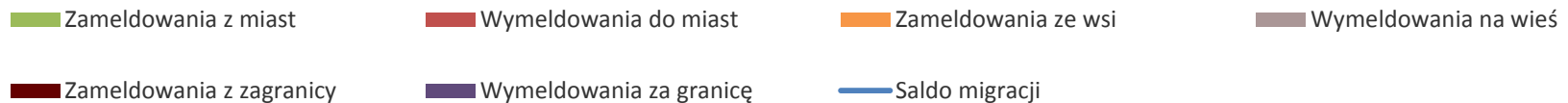
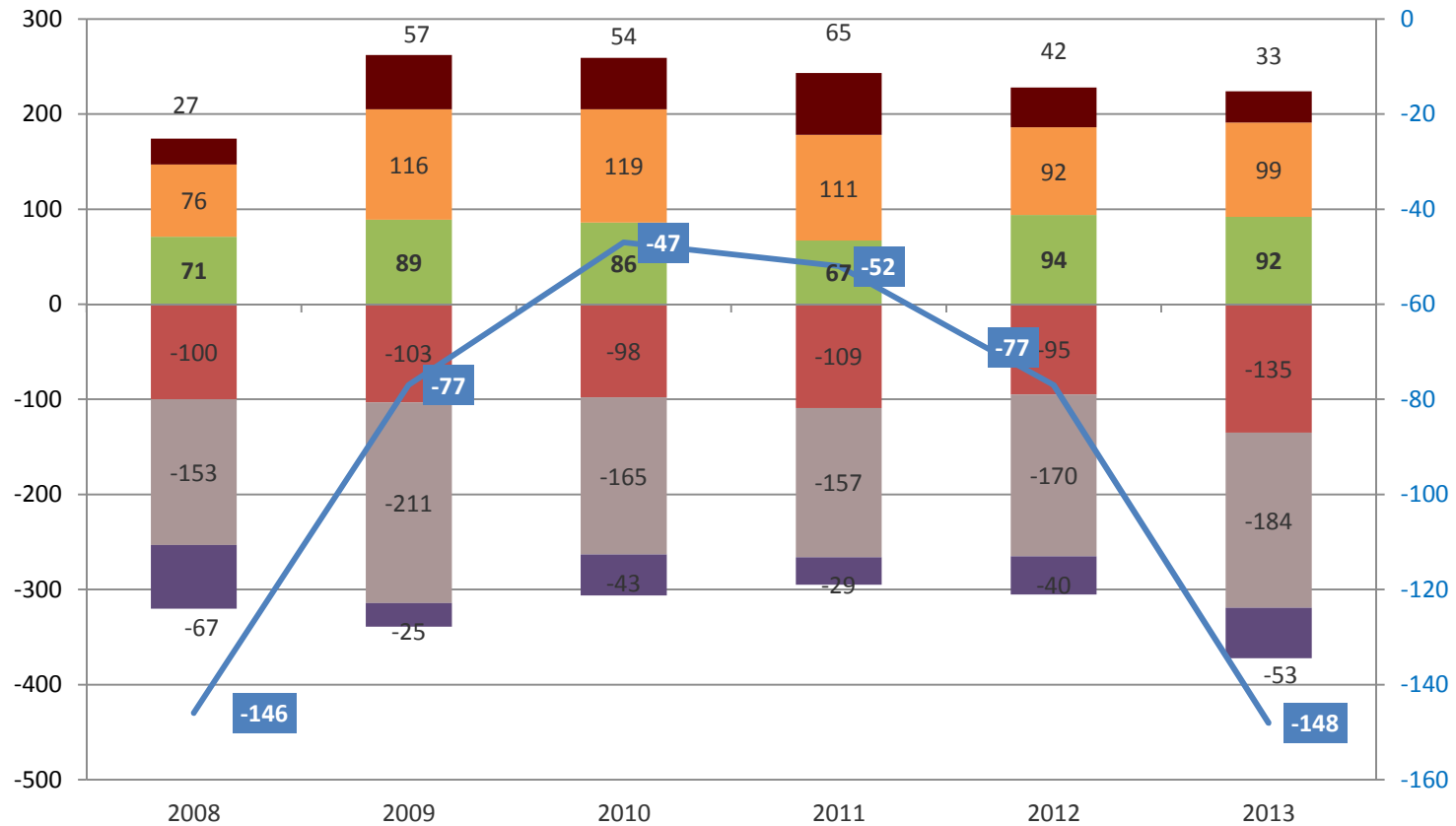
Procesy demograficzne w Gm. Nowy Targ w latach 2008 – 2013 (migracje)

- Zameldowania z miast
- Wymeldowania do miast
- Zameldowania ze wsi
- Wymeldowania na wieś
- Zameldowania z zagranicy
- Wymeldowania za granicę
- Saldo migracji

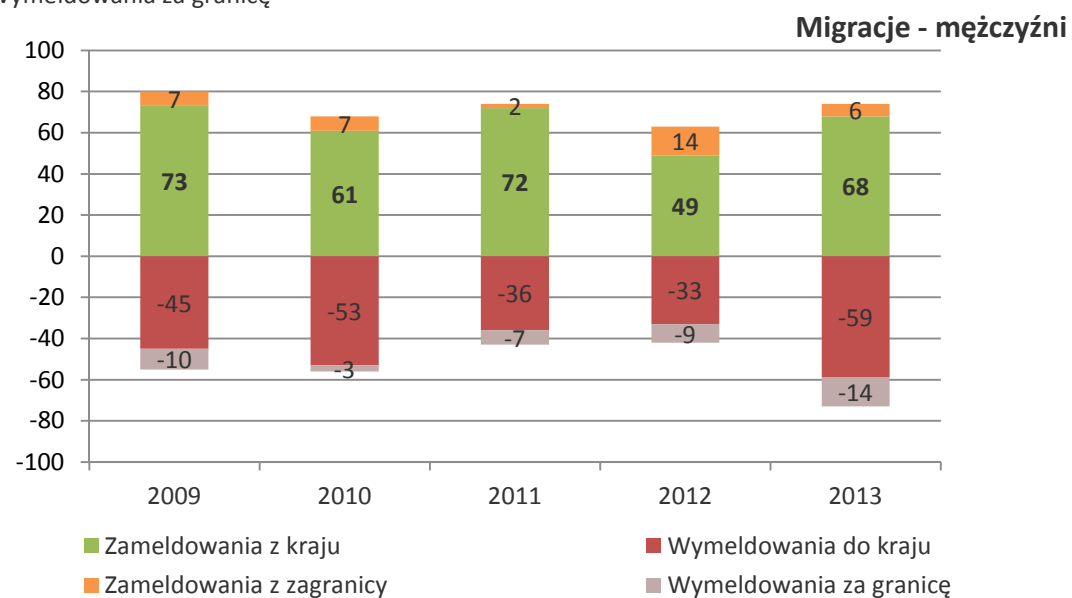
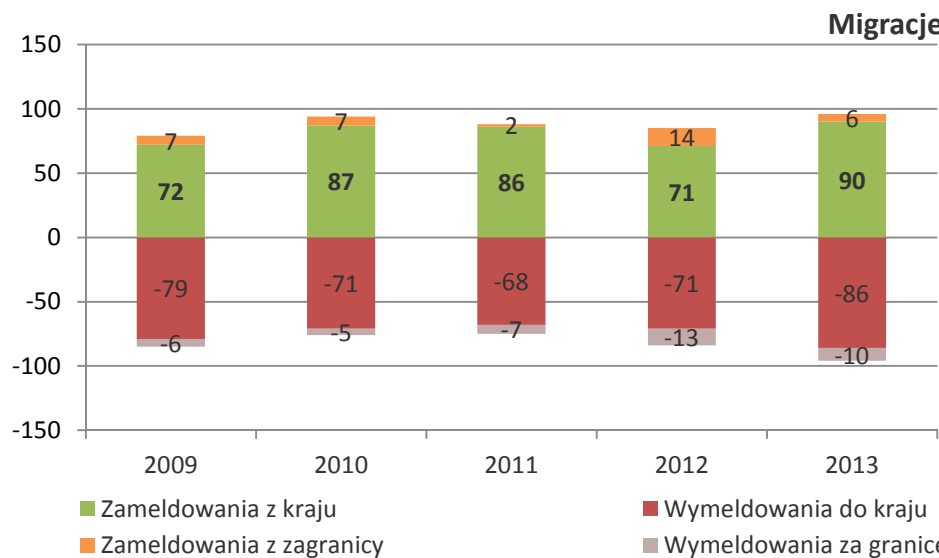
Demografia

Procesy demograficzne w Mieście Nowy Targ w latach 2008 – 2013 (migracje)

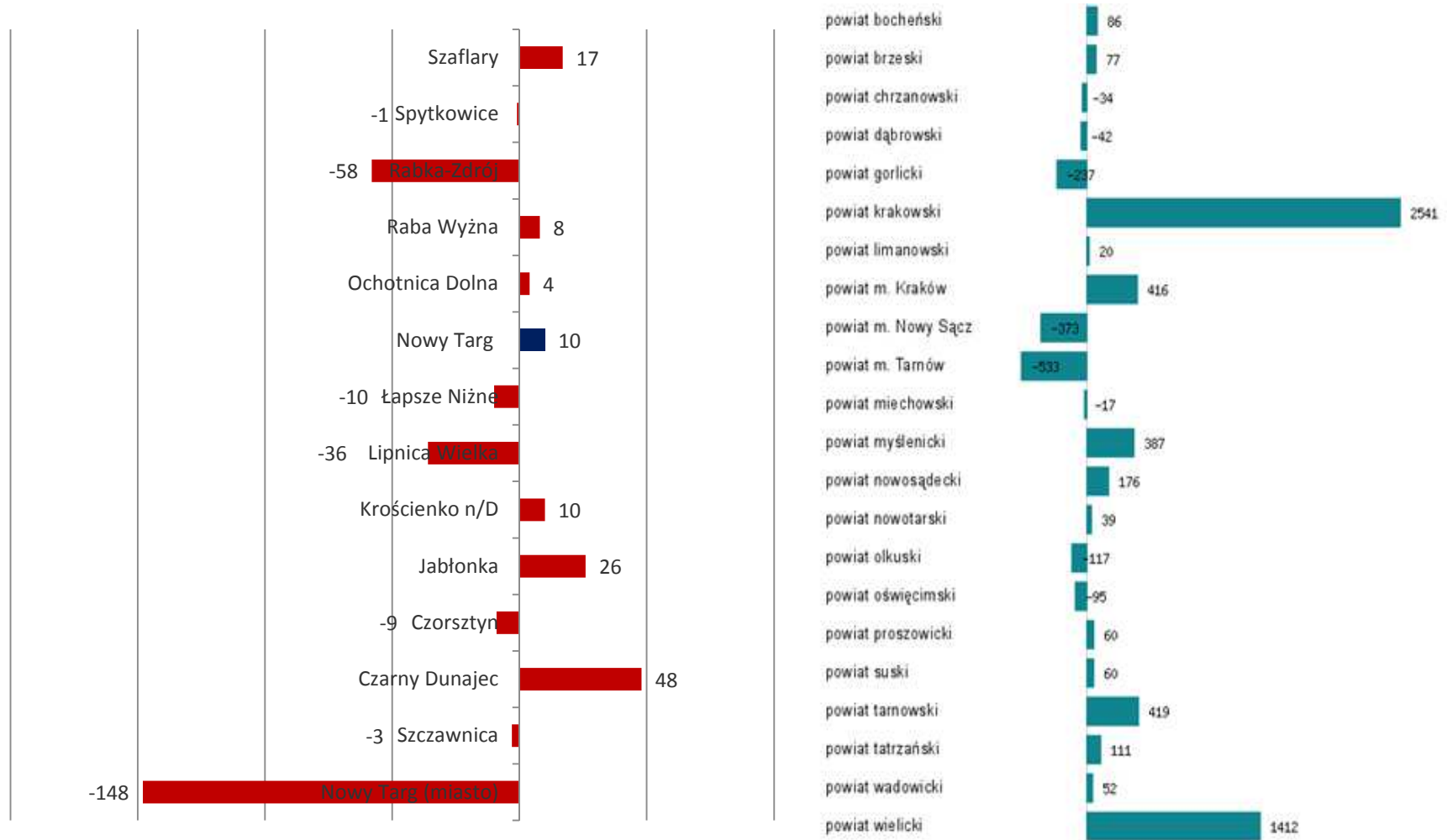

Demografia

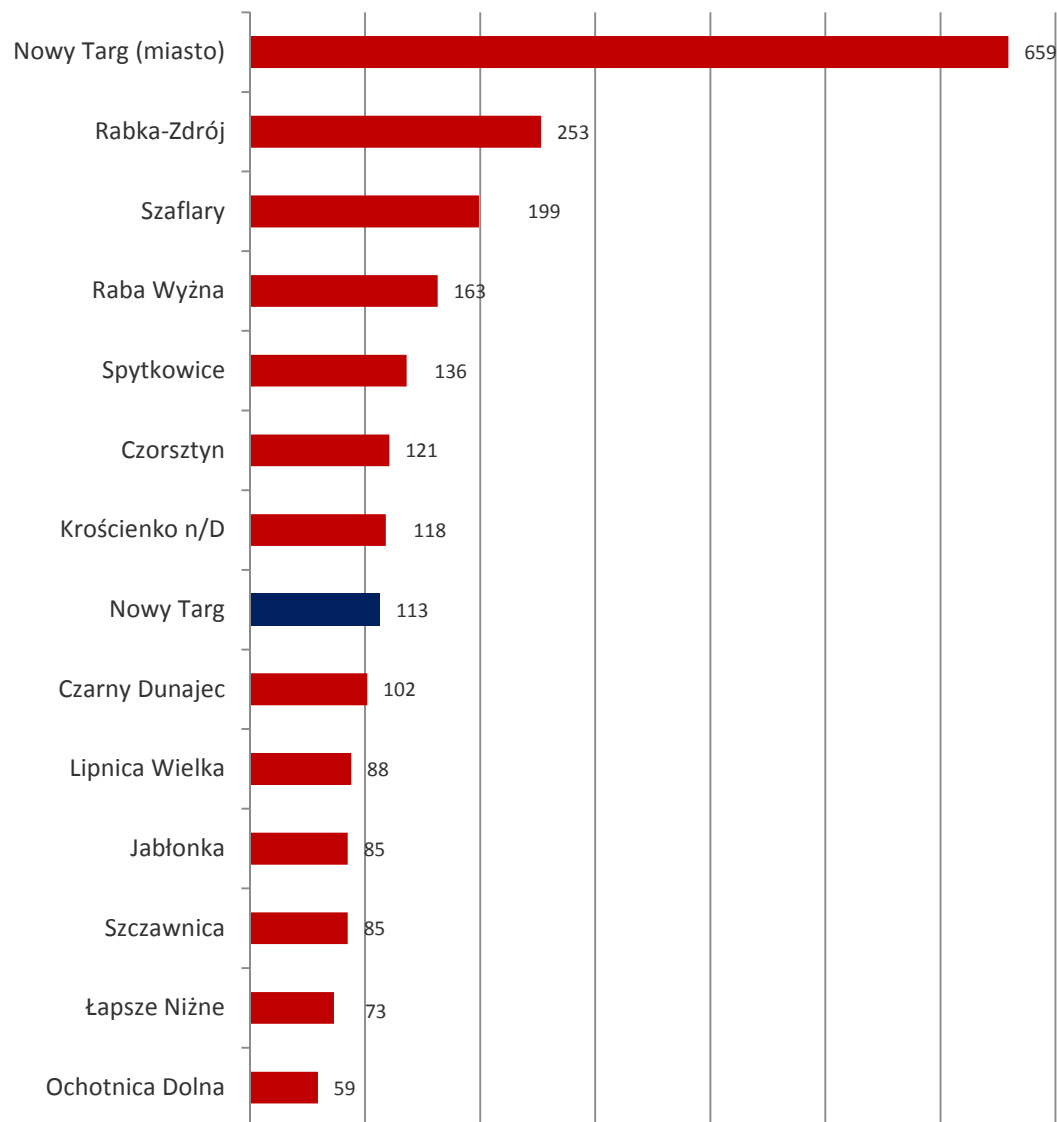
Procesy demograficzne w Gm. Nowy Targ w latach 2009 – 2013 (migracje cd)

Wskaźnik salda migracji – Gm. Nowy Targ na tle powiatu (dane za rok 2013) i województwa (dane za rok 2010)

Wskaźnik gęstości zaludnienia w Gm. Nowy Targ na tle innych gmin powiatu nowotarskiego w roku 2013

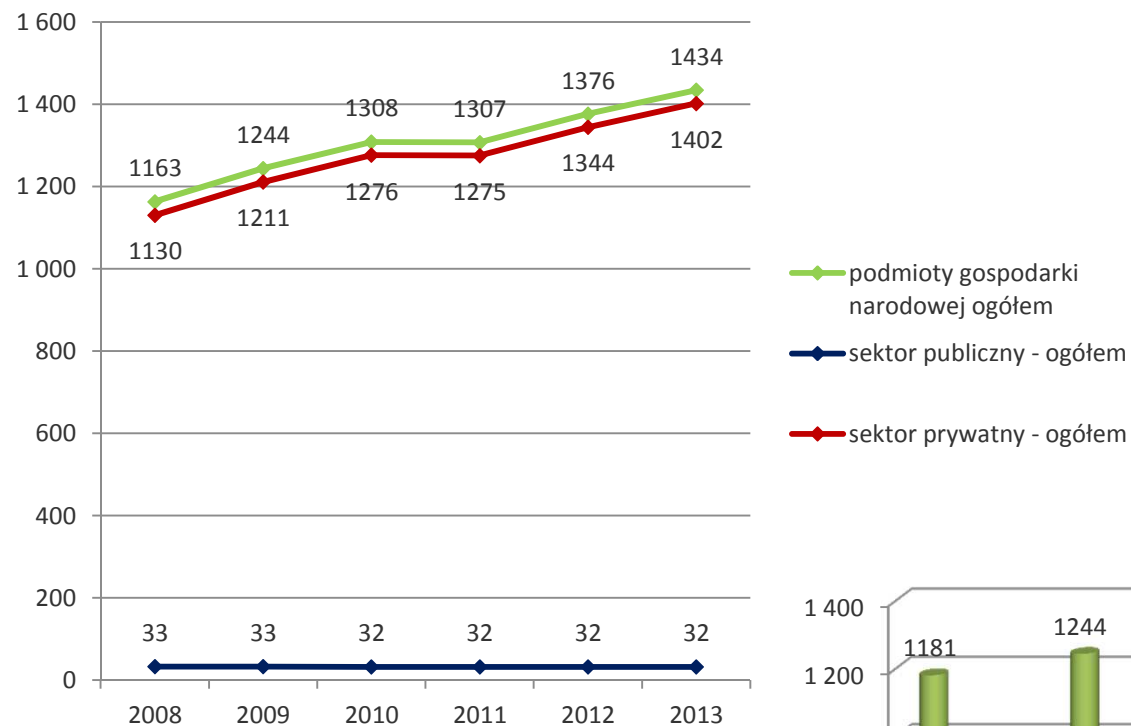

**Średnia dla Województwa
Małopolskiego: 217 osób/km²**

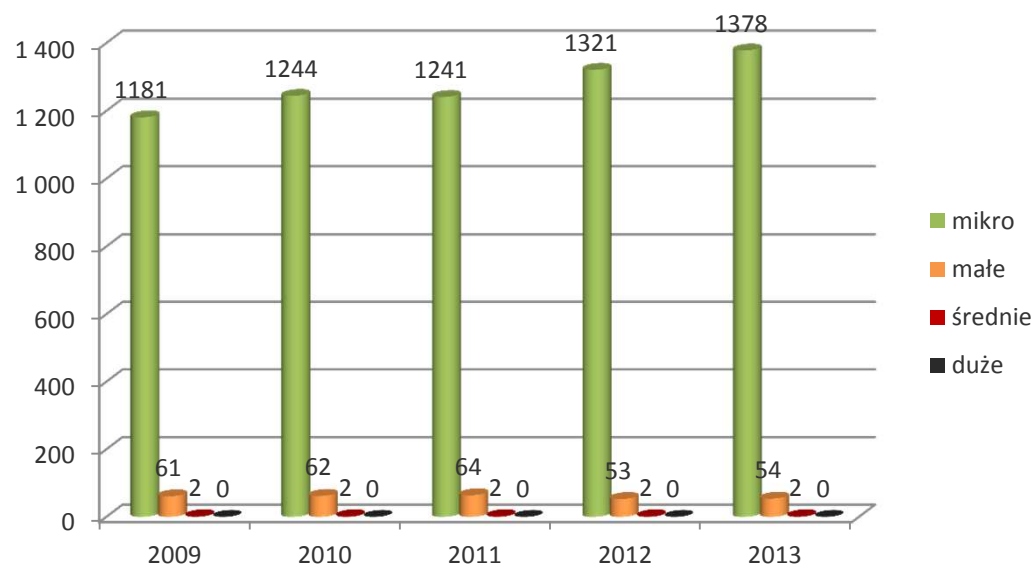
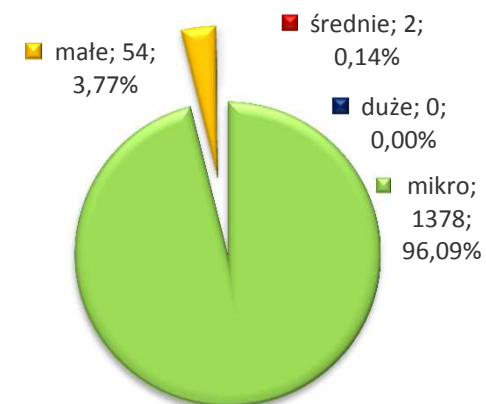
**Średnia dla powiatu
nowotarskiego: 128 osób/km²**

Gospodarka i rynek pracy

Dynamika wzrostu liczby podmiotów gospodarczych w latach 2008 – 2013 (rok 2013: 1 434 podmioty)

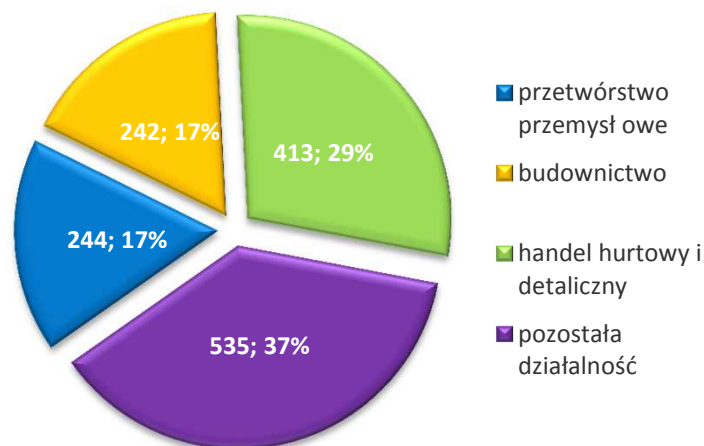

Struktura przedsiębiorstw (2013)

Gospodarka i rynek pracy

Podmioty wg PKD 2007 i rodzajów działalności w roku 2013

Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności

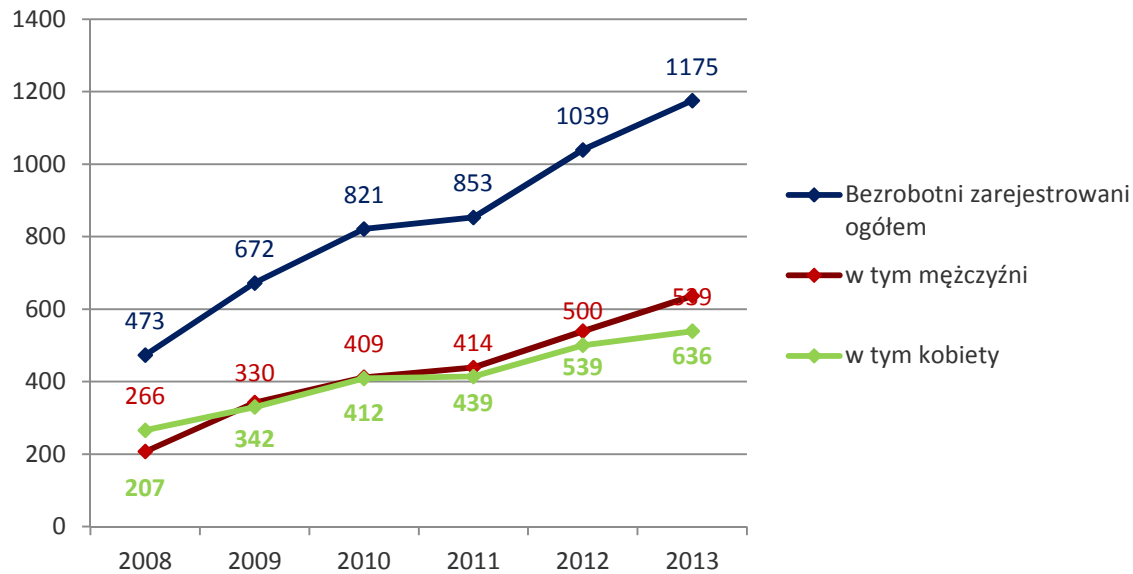
Gm. Nowy Targ

Małopolska

	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013
Gm. Nowy Targ	565	561	589	611
Małopolska	993	991	1 024	1 045

Podmioty wg sekcji i działów PKD 2007 oraz sektorów własnościowych	2013
A. Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	45
B. Górnictwo i wydobywanie	2
C. Przetwórstwo przemysłowe	244
D. Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	2
E. Dostawa wody; gospodarowanie ciekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	9
F. Budownictwo	242
G. Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	413
H. Transport i gospodarka magazynowa	70
I. Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	38
J. Informacja i komunikacja	13
K. Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	29
L. Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	11
M. Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	62
N. Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	35
O. Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	21
P. Edukacja	50
Q. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	48
R. Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	43
S. Pozostała działalność usługowa	
T. Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	57
U. Organizacje i zespoły eksterytorialne	0

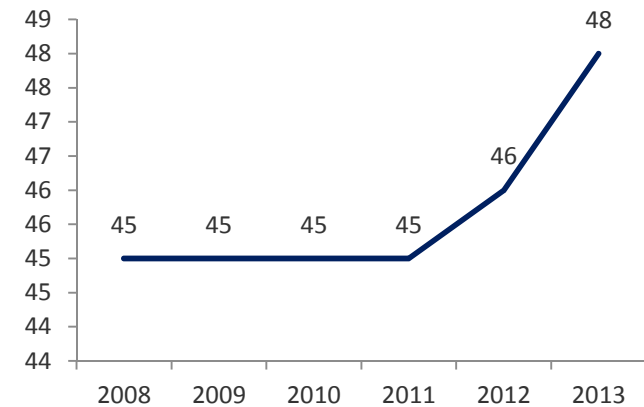
Bezrobotni z terenu Gminy Nowy Targ w latach 2008 - 2013

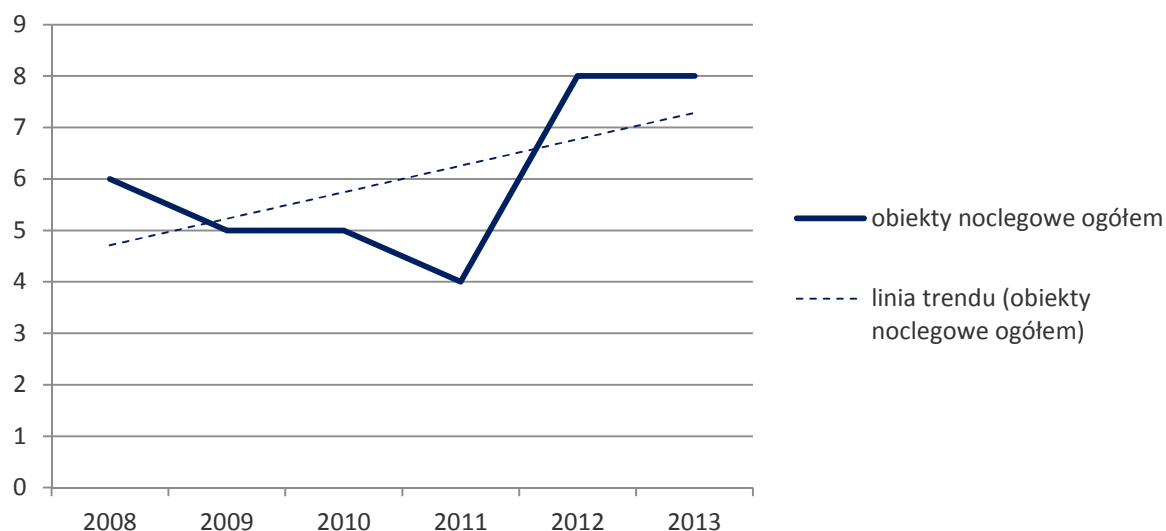
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w latach 2008 - 2013

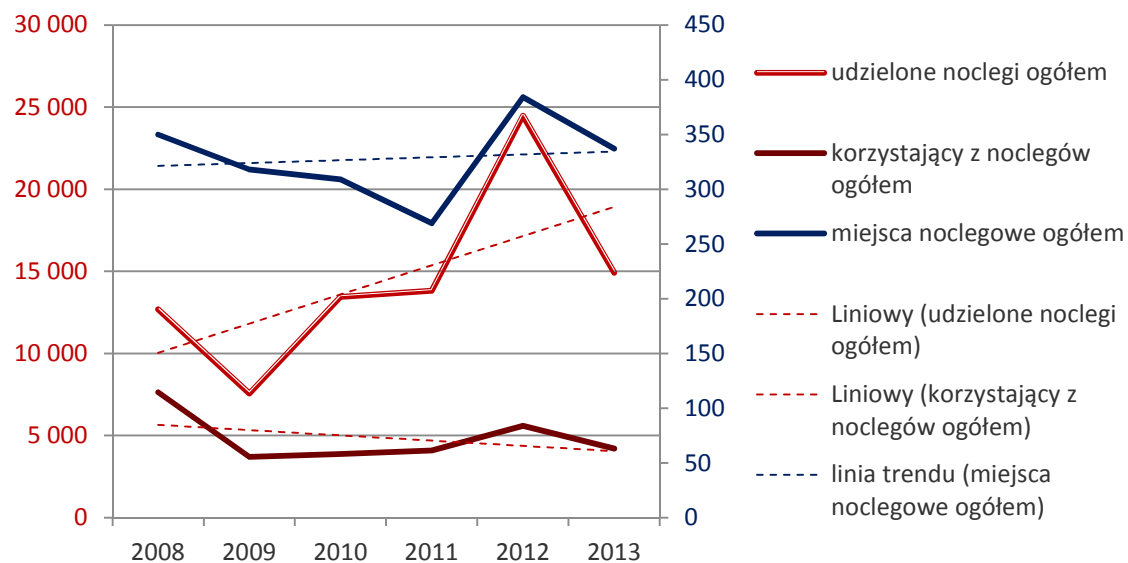
Pracujący na 1 000 ludności w latach 2008 - 2013

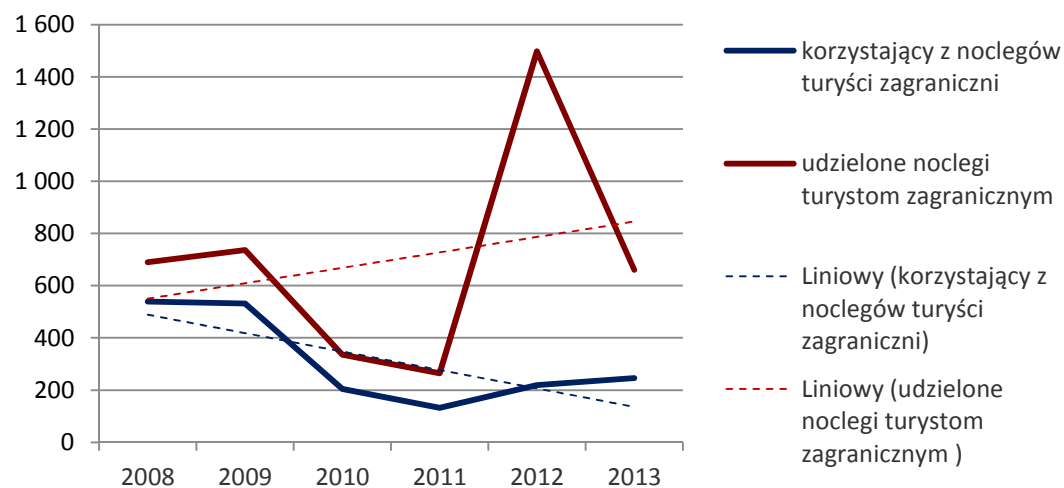
Liczba obiektów noclegowych ogółem w latach 2008 - 2013

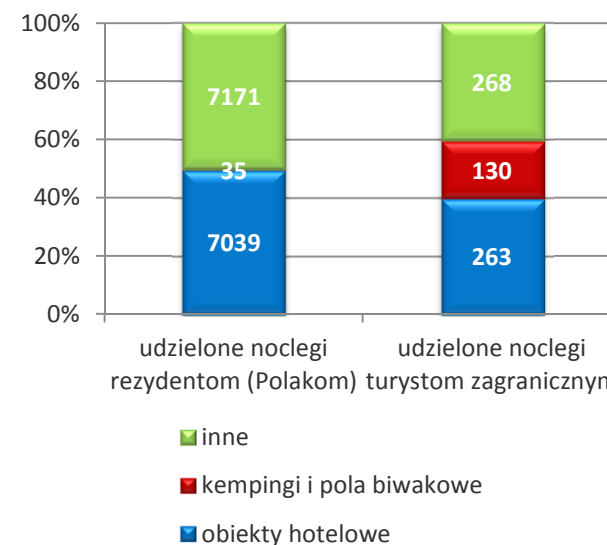
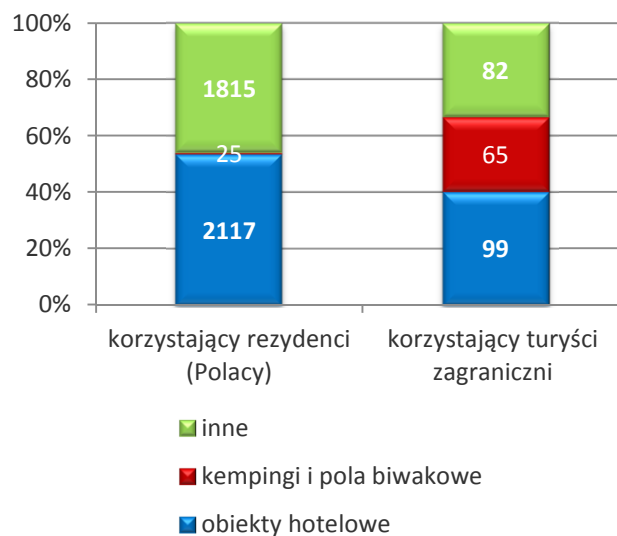
Miejsca noclegowe (oś pomocnicza), korzystający z noclegów i udzielone noclegi (oś główna) w latach 2008 - 2013

Turyści zagraniczni w Gm. Nowy Targ w latach 2008 - 2013

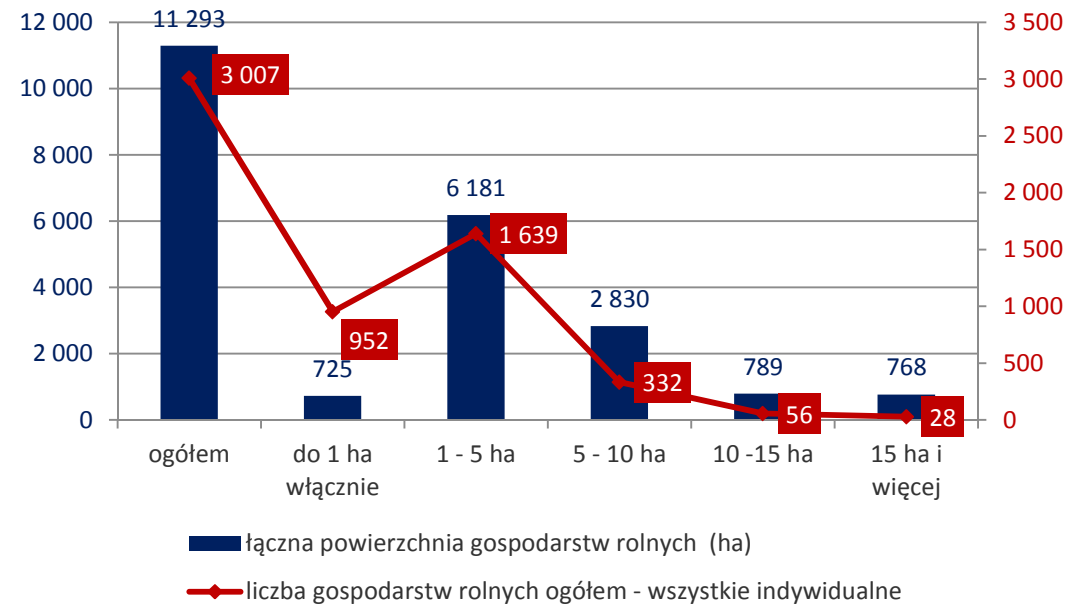
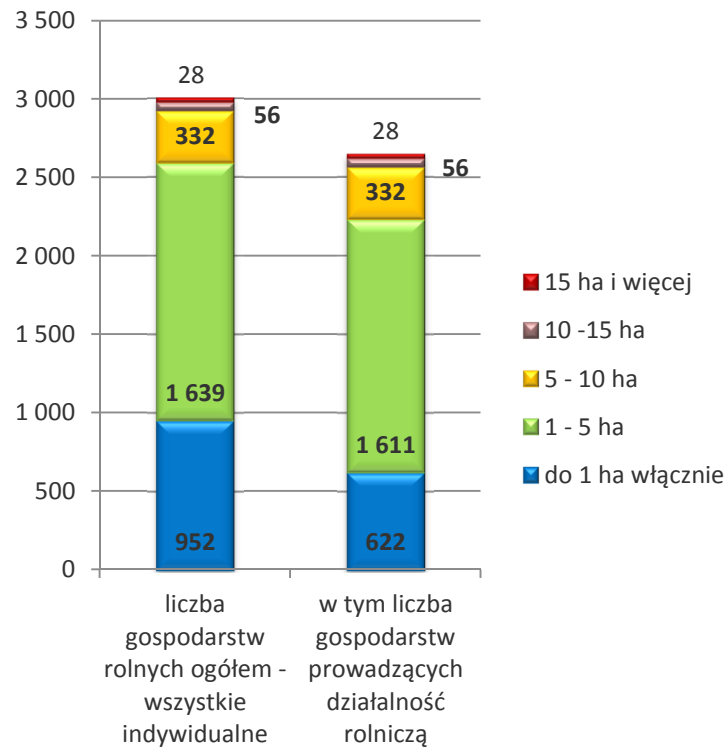

korzystający z noclegów (2013r)		średni pobyt – w dobach (2013r)	
Czechy	61	Ukraina	8,67
Japonia	51	Niemcy	5,00
Słowacja	48	Węgry	4,55
Francja	30	Francja	3,47
Niemcy	13	USA	3,17
Węgry	11	Japonia	2,35
USA	6	Czechy	2,00
Ukraina	3	Słowacja	2,00

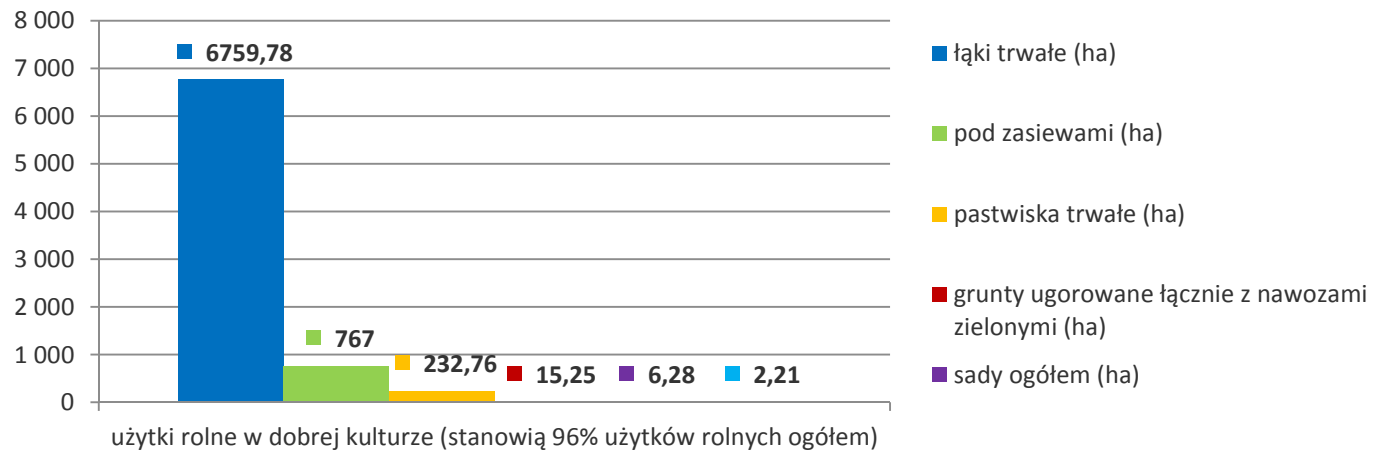
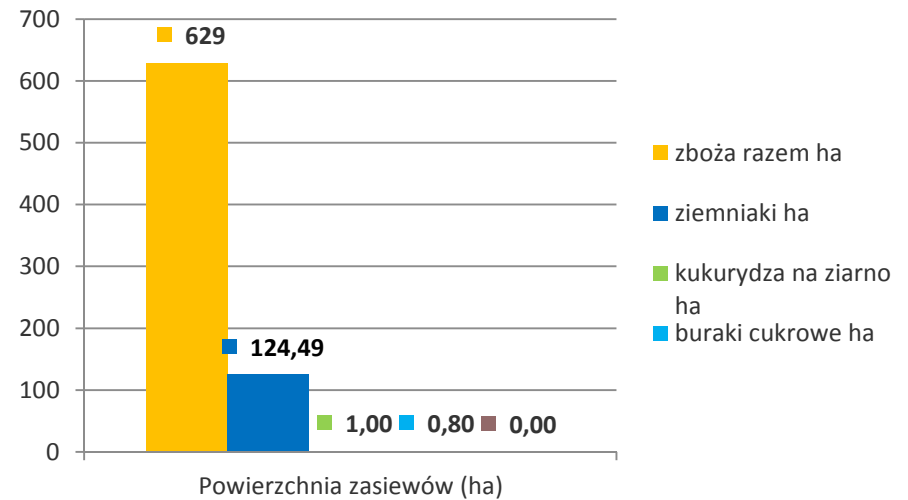
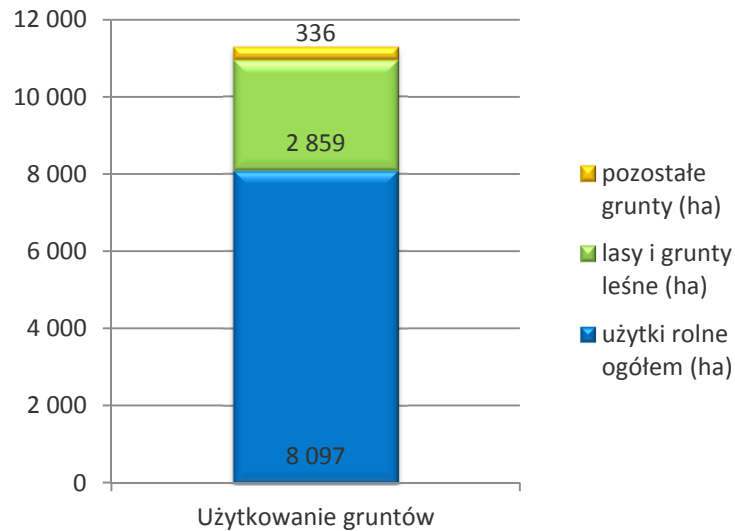

Turyści wg rodzajów obiektów w latach 2008 - 2013

Liczba i powierzchnia gospodarstw rolnych w Gm. Nowy Targ w roku 2010

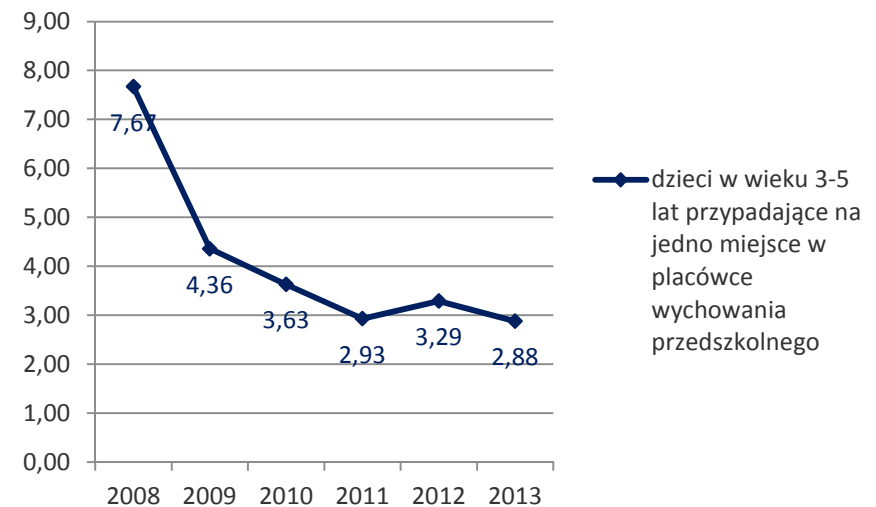
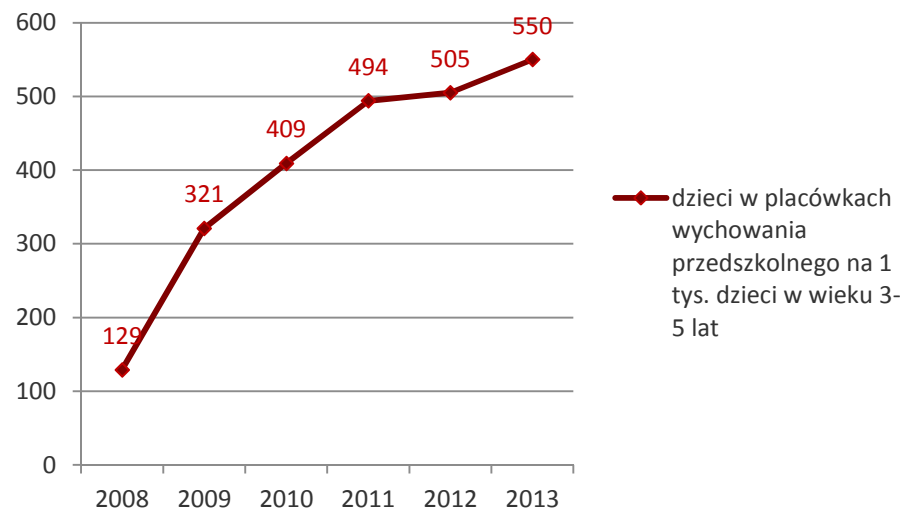
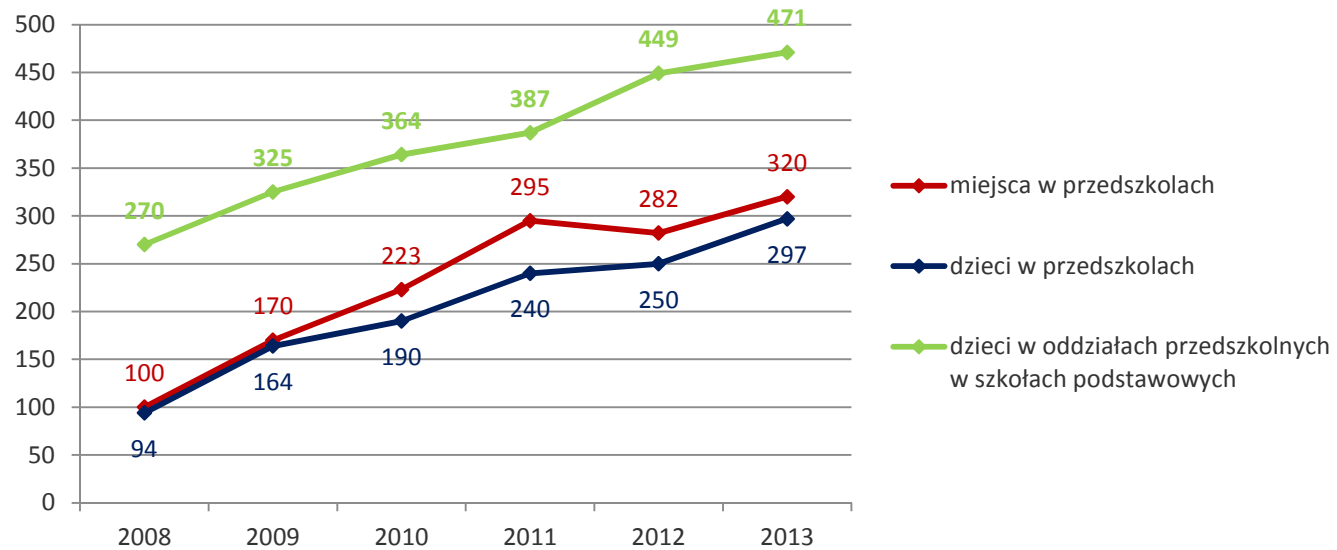

Powierzchnia i rodzaj zasiewów w Gm. Nowy Targ w roku 2010

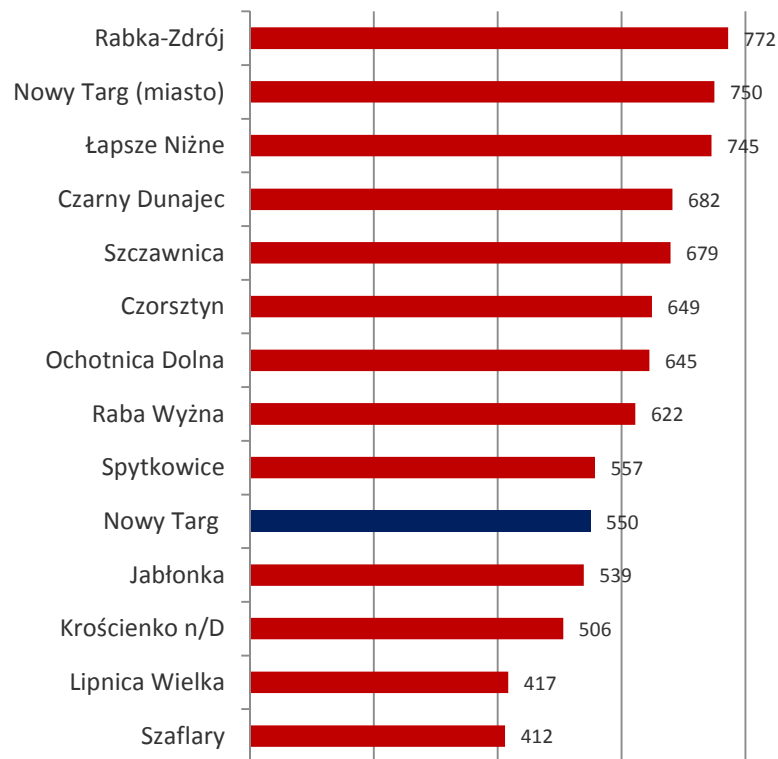
Dostępność przedszkoli w Gm. Nowy Targ w latach 2008-2013

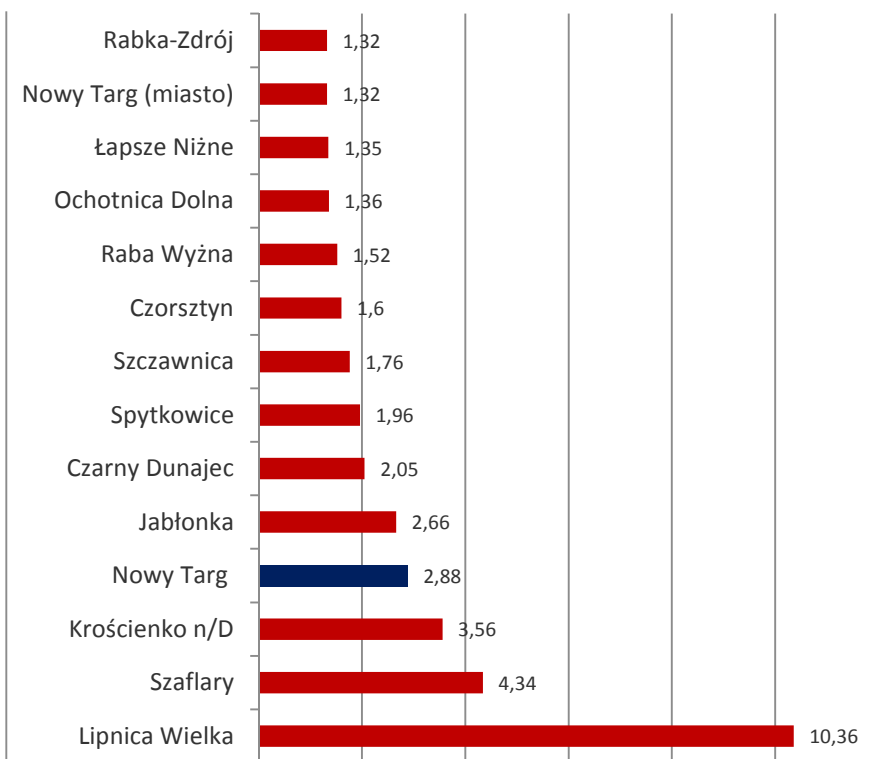

Wskaźniki dostępności przedszkoli – Gm. Nowy Targ w porównaniu do pozostałych gmin powiatu nowotarskiego (rok 2013)

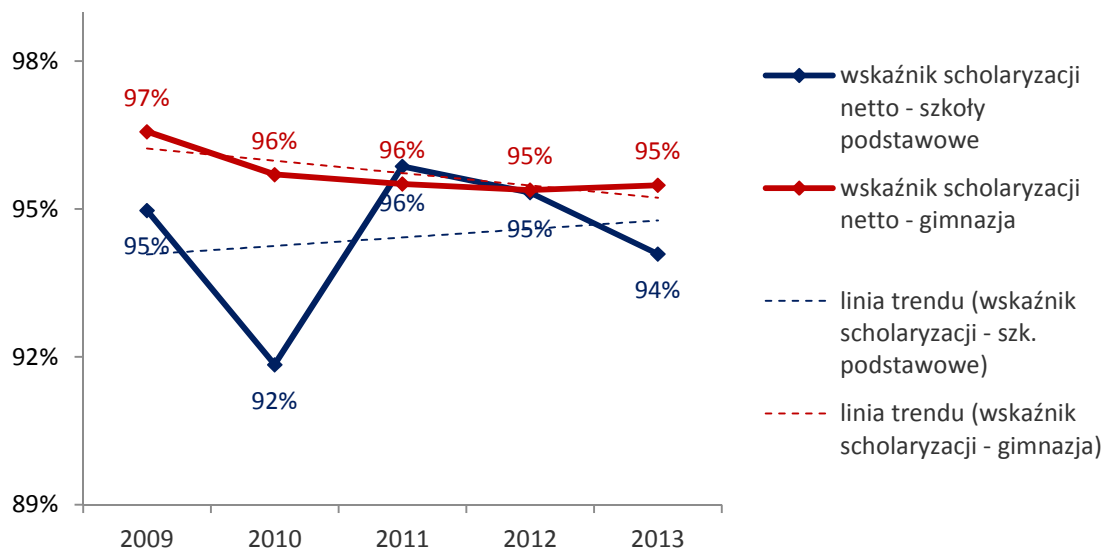
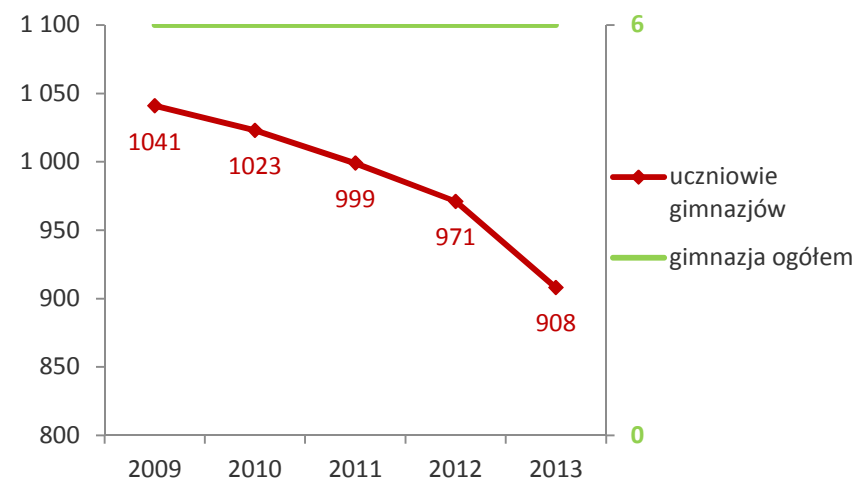
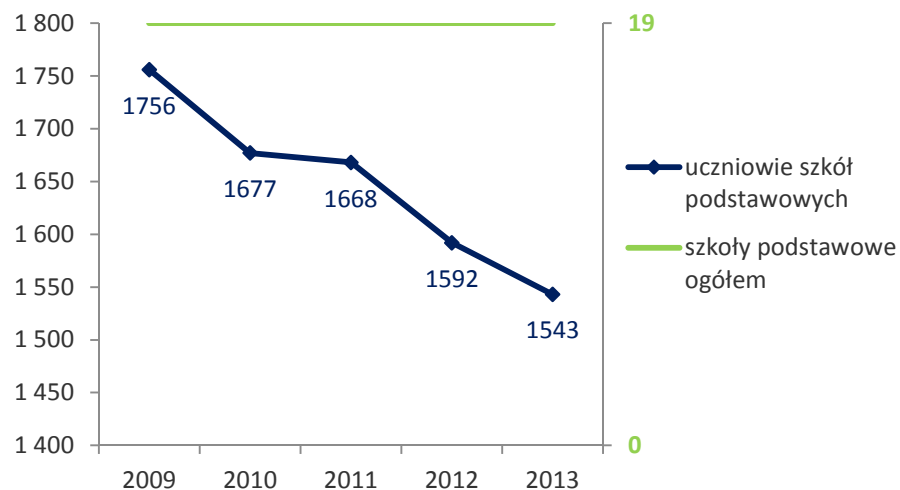
dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1 tys. dzieci w wieku 3-5 lat

dzieci w wieku 3-5 lat przypadające na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego

Liczba uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjalnych na terenie Gm. Nowy Targ

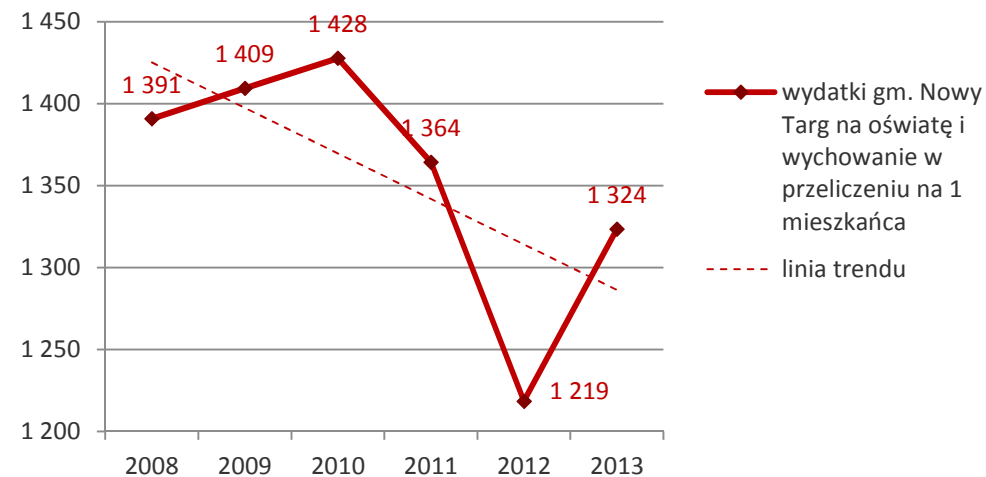
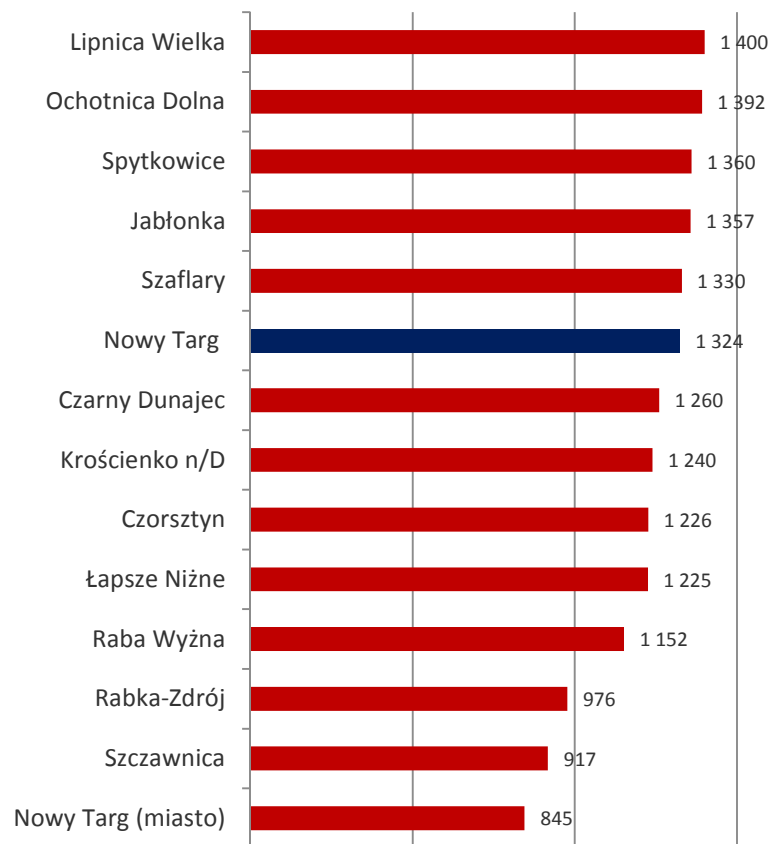
Współczynnik solaryzacji netto opisuje relację liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (w danej grupie wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania.

Edukacja szkolna i gimnazjalna

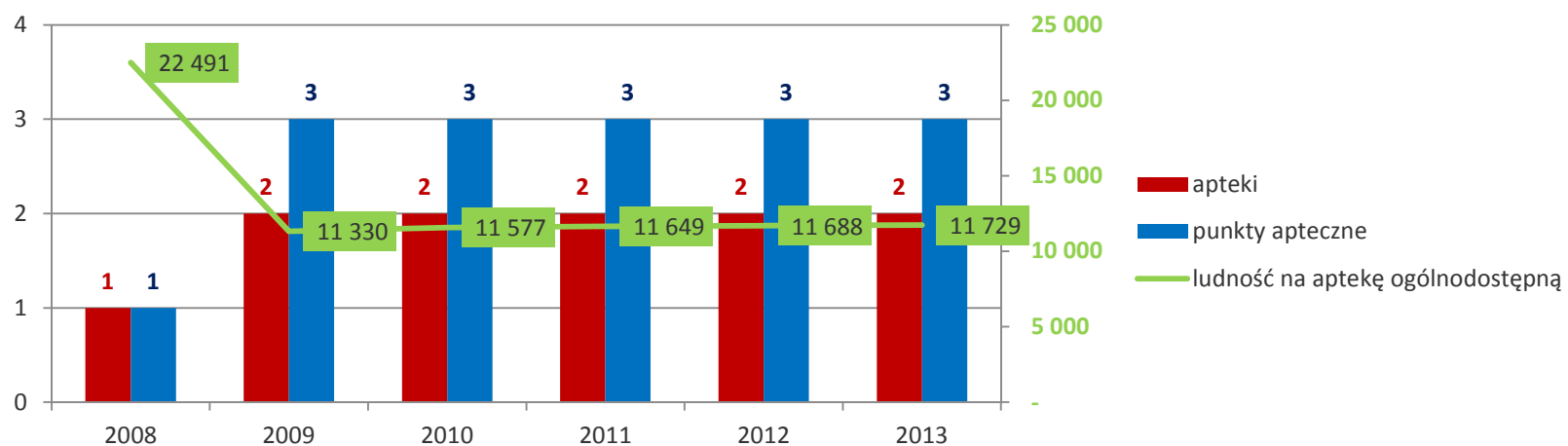
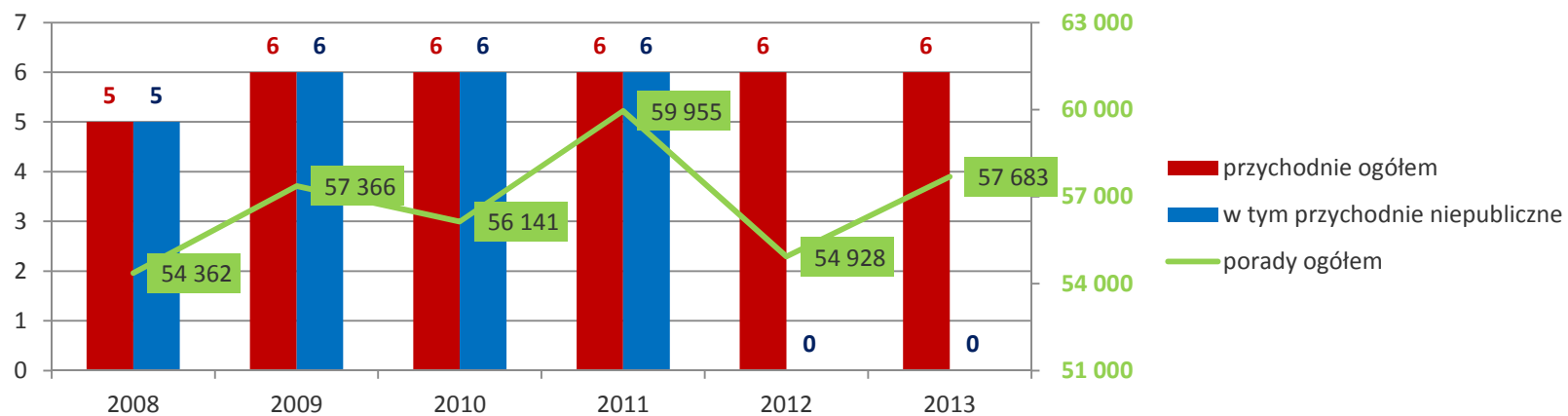

Wydatki Gm. Nowy Targ na oświatę i wychowanie (dział 801) na jednego mieszkańca w roku 2013 na tle powiatu

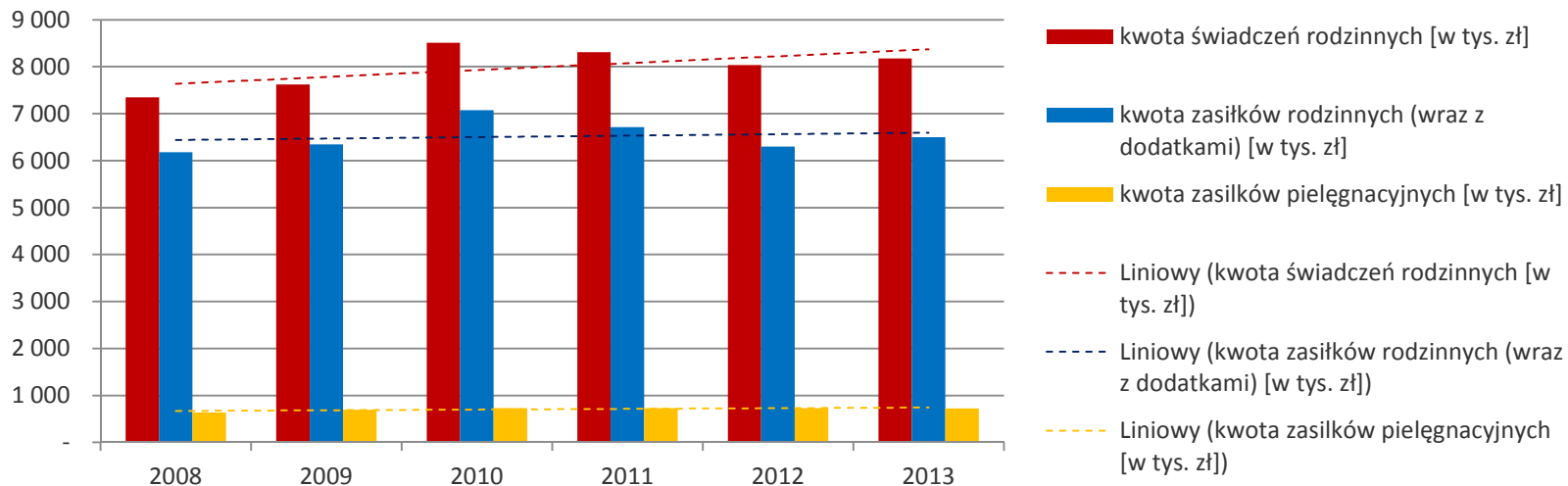
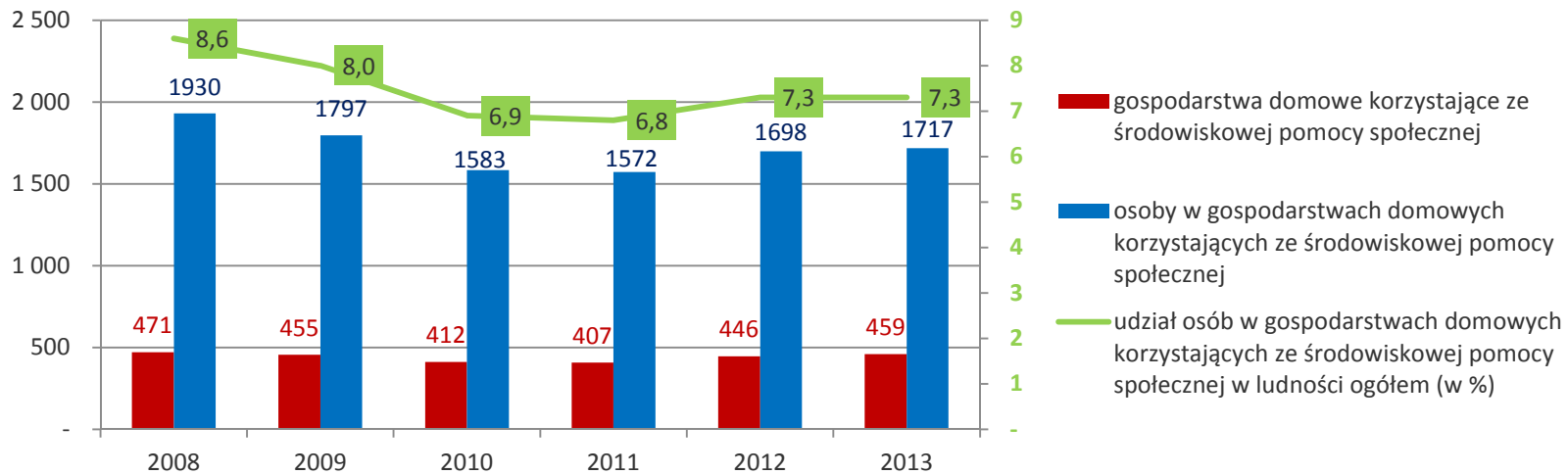

Ochrona zdrowia

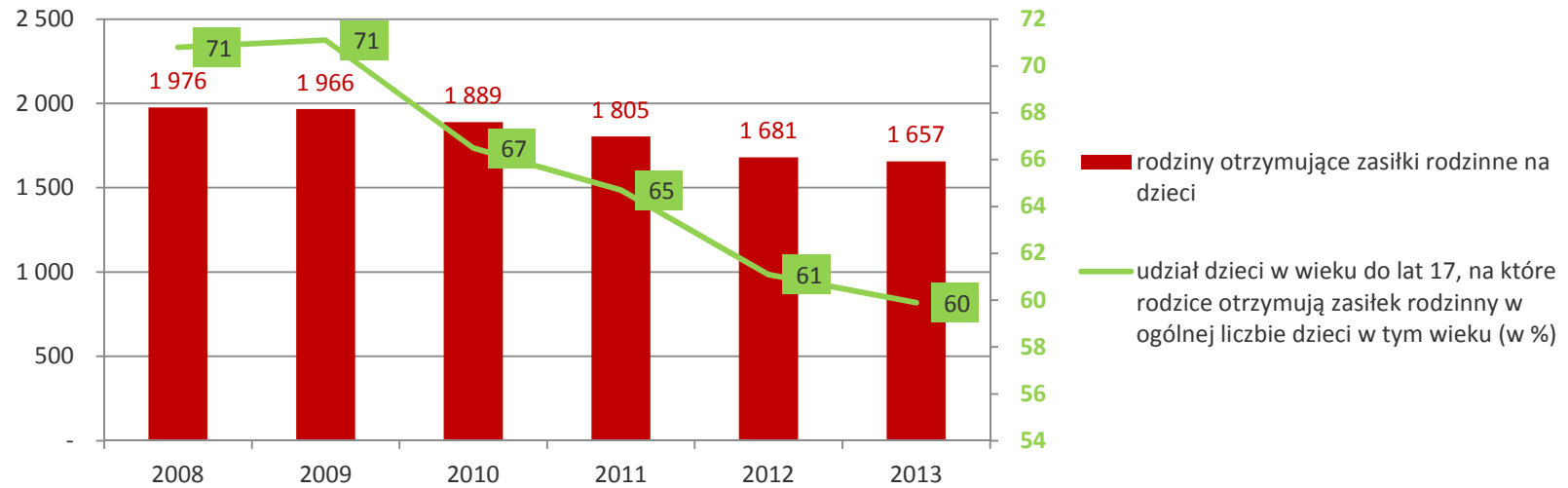
Przychodnie, apteki i punkty apteczne w Gm. Nowy Targ w latach 2008-2013

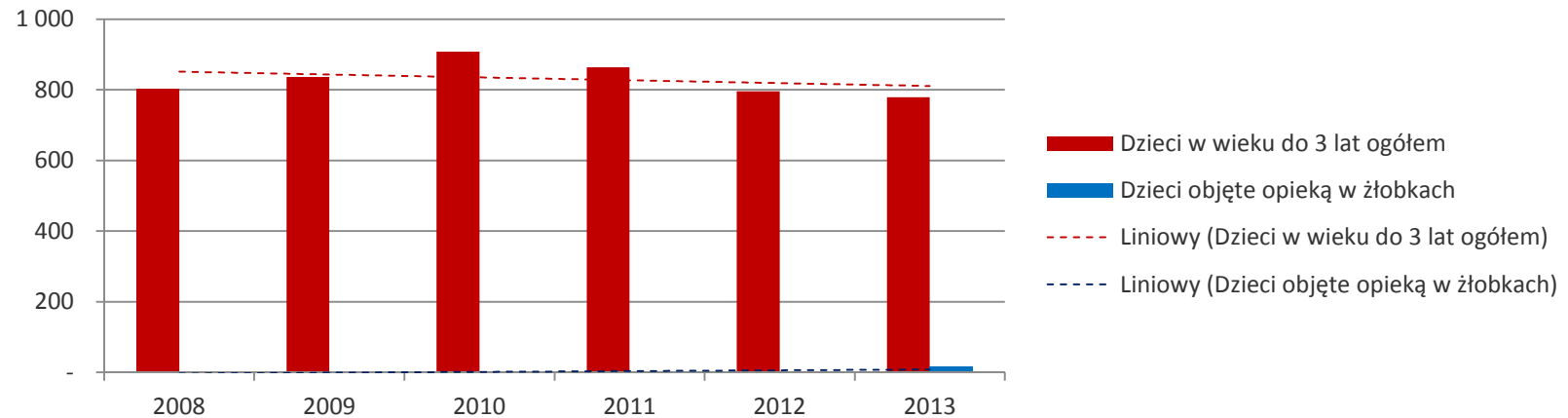
Pomoc społeczna / świadczenia

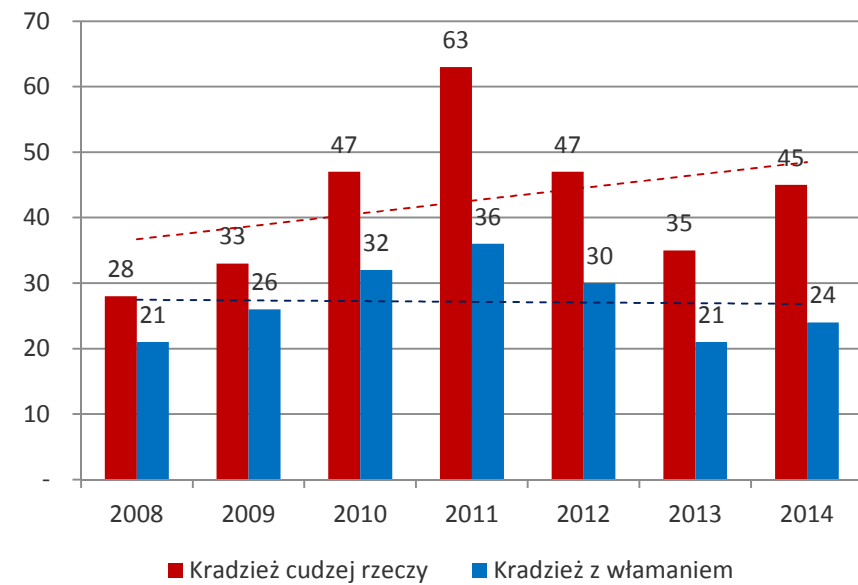
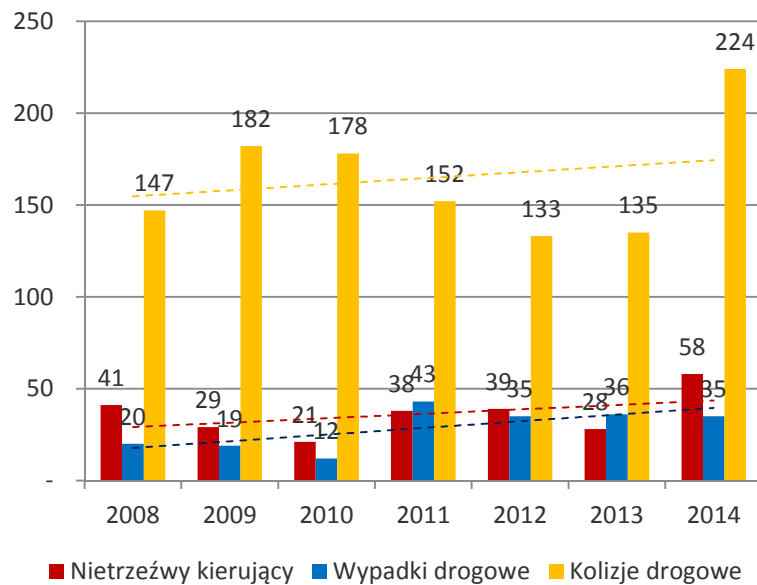
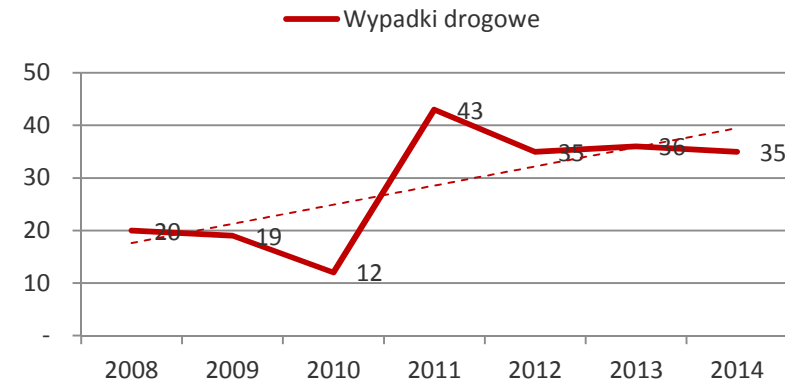
Pomoc społeczna / świadczenia

Opieka w żłobkach

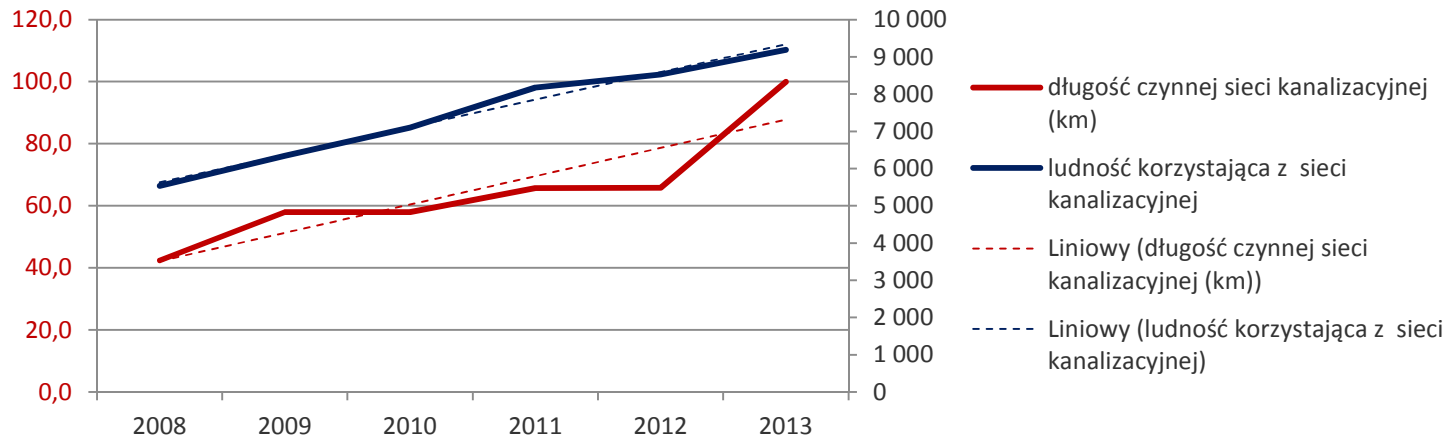
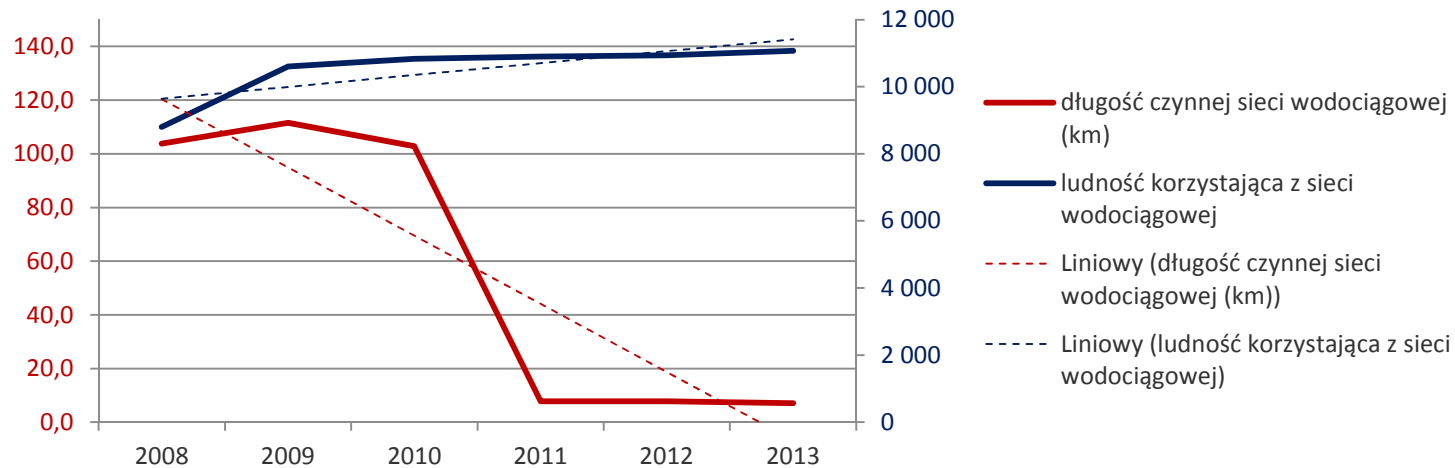

Bezpieczeństwo

Gospodarka komunalna

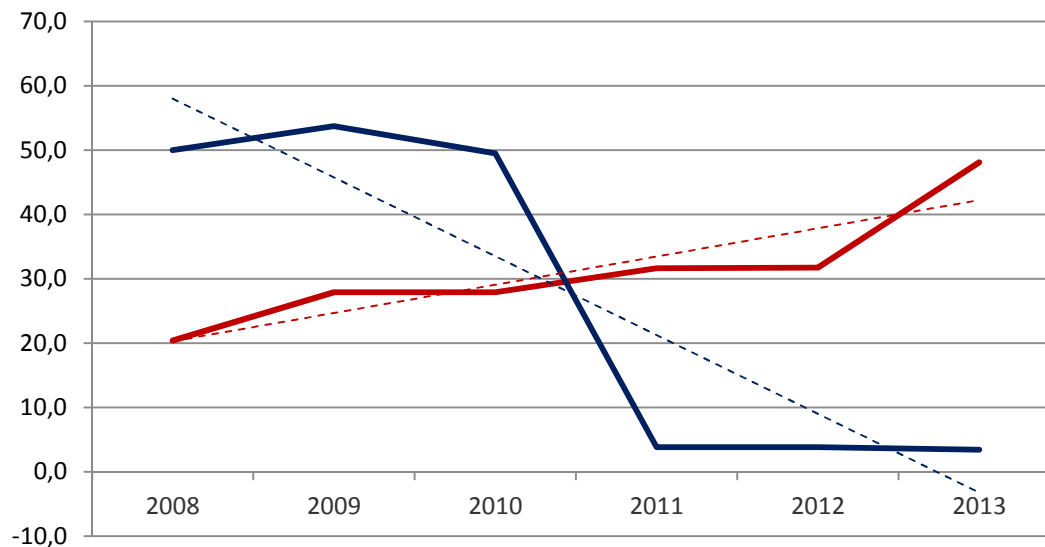
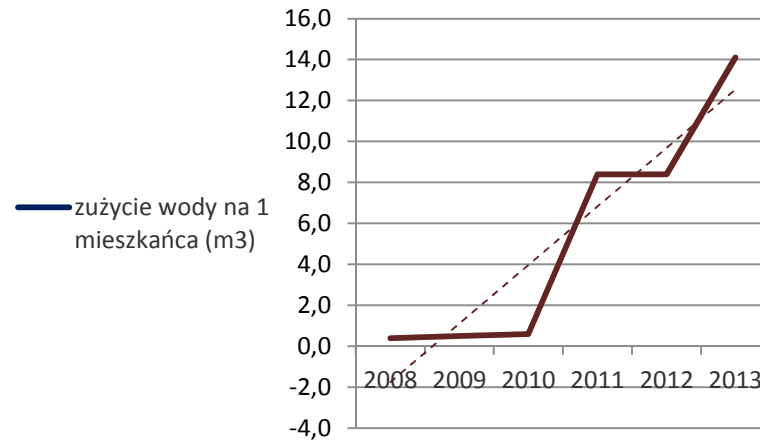
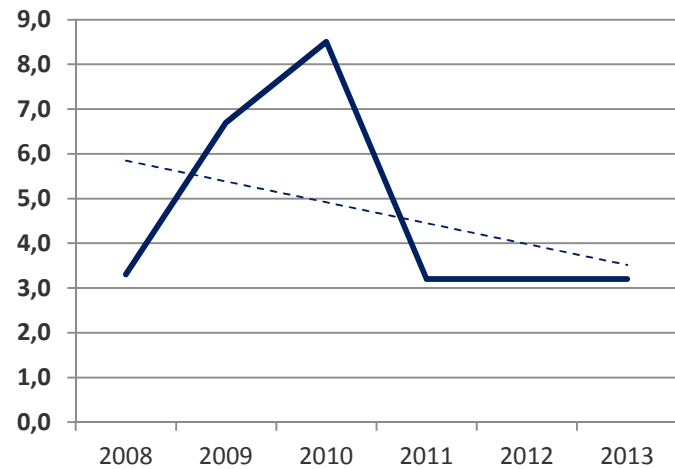
Długości komunalnych sieci wodociągowych i kanalizacyjnych i liczba korzystających z sieci

Liczba przydomowych oczyszczalni: 23 szt./ 102 osoby korzystające

Gospodarka komunalna

Wskaźniki dot. gospodarki komunalnej w Gm. Nowy Targ

- sieć kanalizacyjna na 100 km² (km)
- sieć wodociągowa na 100 km² (km)
- - - Liniowy (sieć kanalizacyjna na 100 km² (km))
- - - Liniowy (sieć wodociągowa na 100 km² (km))

Jakość powietrza w Nowym Targu

Mapa wskaźnikowych poziomów zagrożenia ekologicznego w zakresie złej jakości powietrza na terenie województwa małopolskiego

Program ochrony powietrza dla województwa małopolskiego

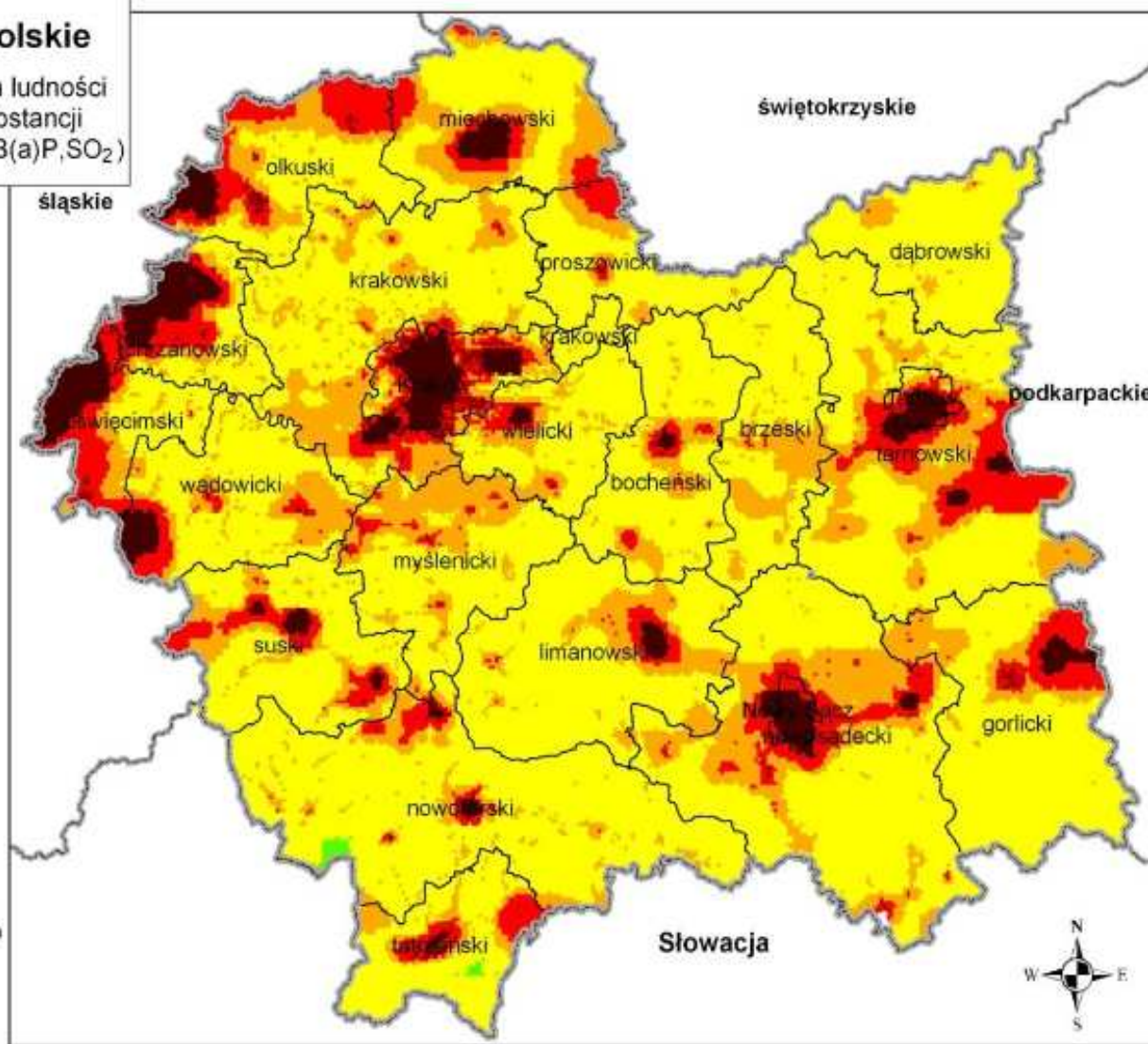
Województwo Małopolskie
Wskaźnik średniego narażenia ludności na stężenia szkodliwych substancji (pyłu zaw. PM10, PM2,5, B(a)P, SO₂)

Legenda

jakość powietrza

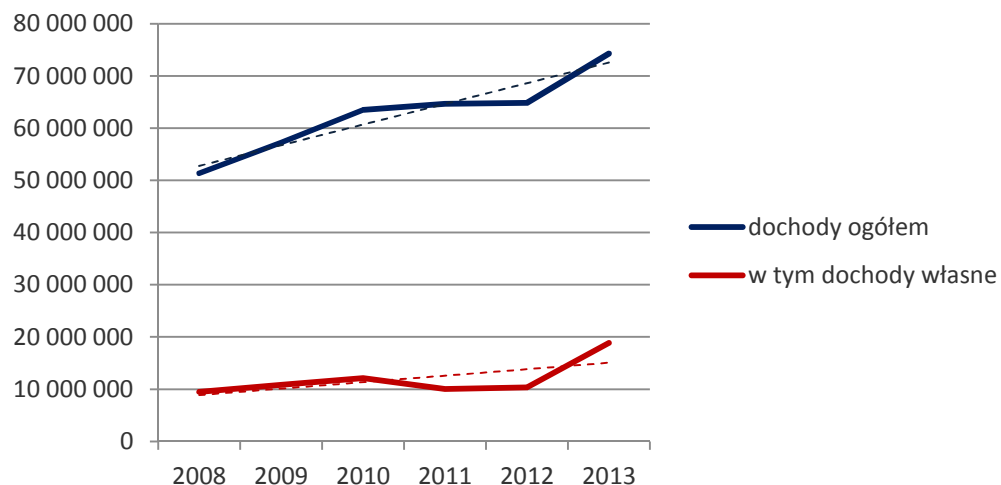
- obszar bardzo małego narażenia
- obszar małego narażenia
- obszar umiarkowanego narażenia
- obszar średniego narażenia
- obszar wysokiego narażenia
- obszar bardzo wysokiego narażenia

0 5 10 20 30 km

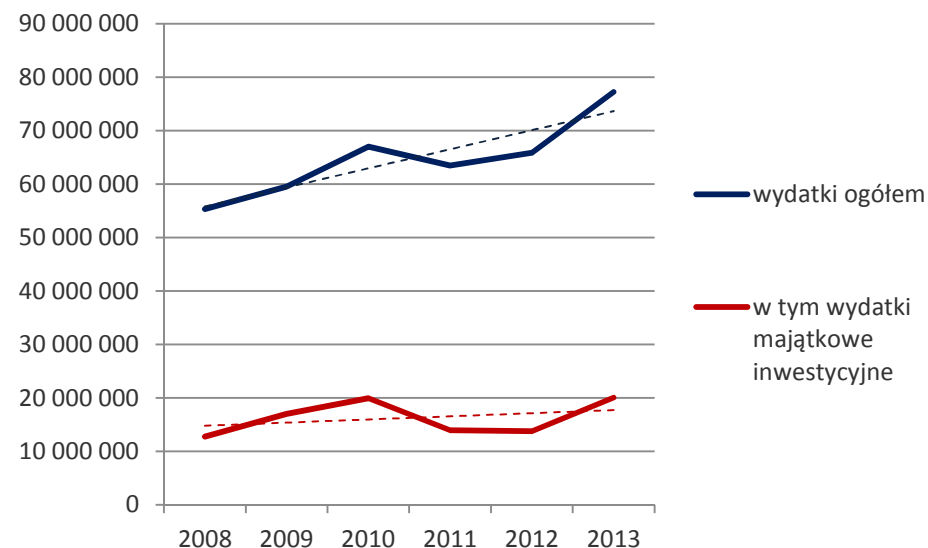
Finanse publiczne

Dochody i wydatki z budżetu Gm. Nowy Targ w latach 2008-2013

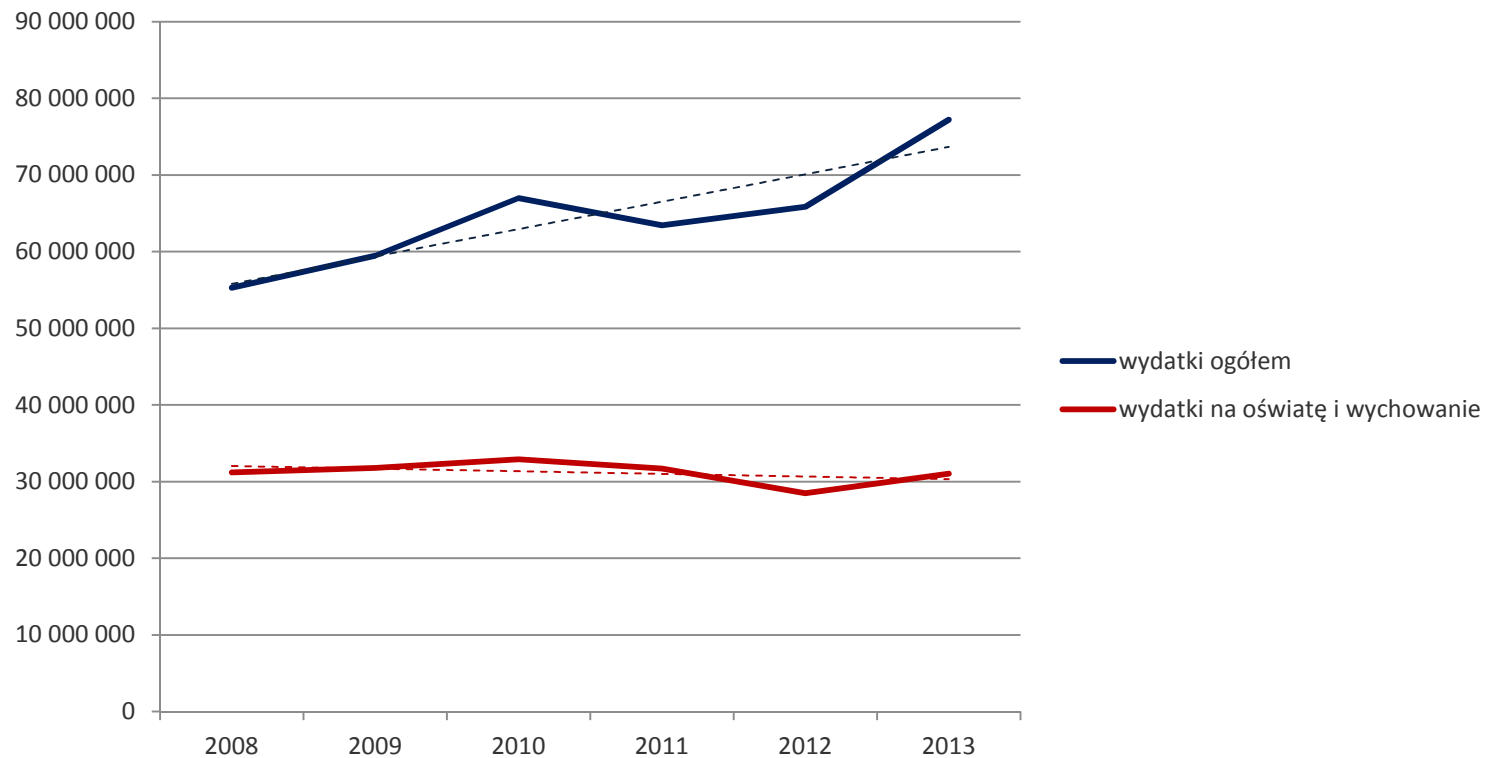
W badanym okresie wzrost wydatków bieżących był wolniejszy od wzrostu dochodów bieżących. W konsekwencji **nadwyżka operacyjna** (różnicą pomiędzy dochodami bieżącymi i wydatkami bieżącymi) **wzrosła** z poziomu 7 208,34 tys. zł do 12 695,85 tys. zł, czyli o **76,1%**

	Rok 2008	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013
Wydatki inwestycyjne w stosunku do wydatków ogółem	23%	29%	30%	22%	21%	26%

Finanse publiczne

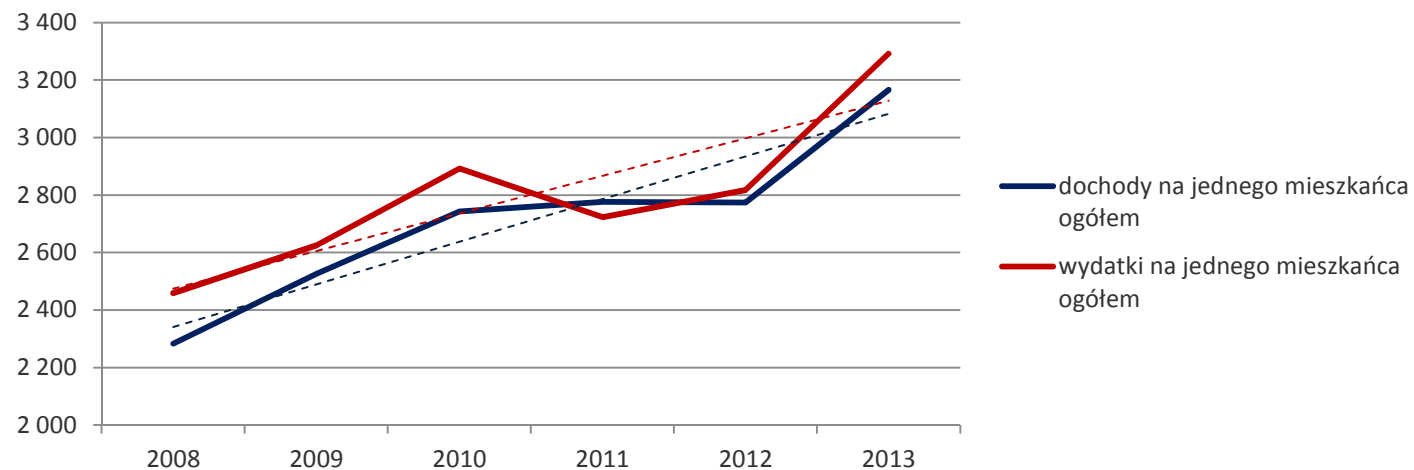
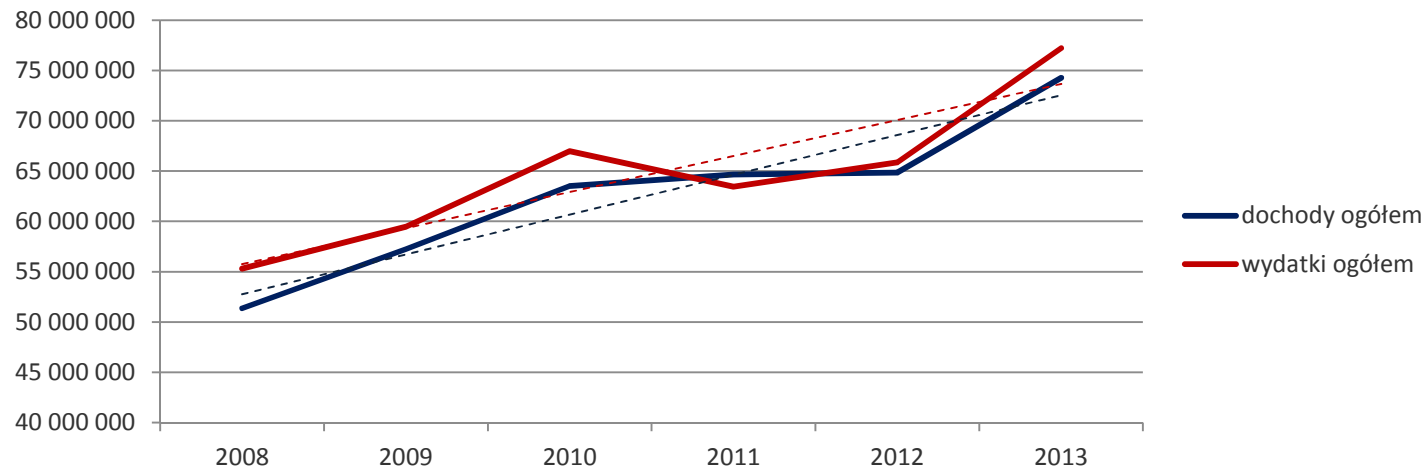
Wydatki na oświatę i wychowanie w wydatkach ogółem w Gm. Nowy Targ w latach 2008-2013

	Rok 2008	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013
Wydatki na oświatę w stosunku do wydatków ogółem	56%	53%	49%	50%	43%	40%

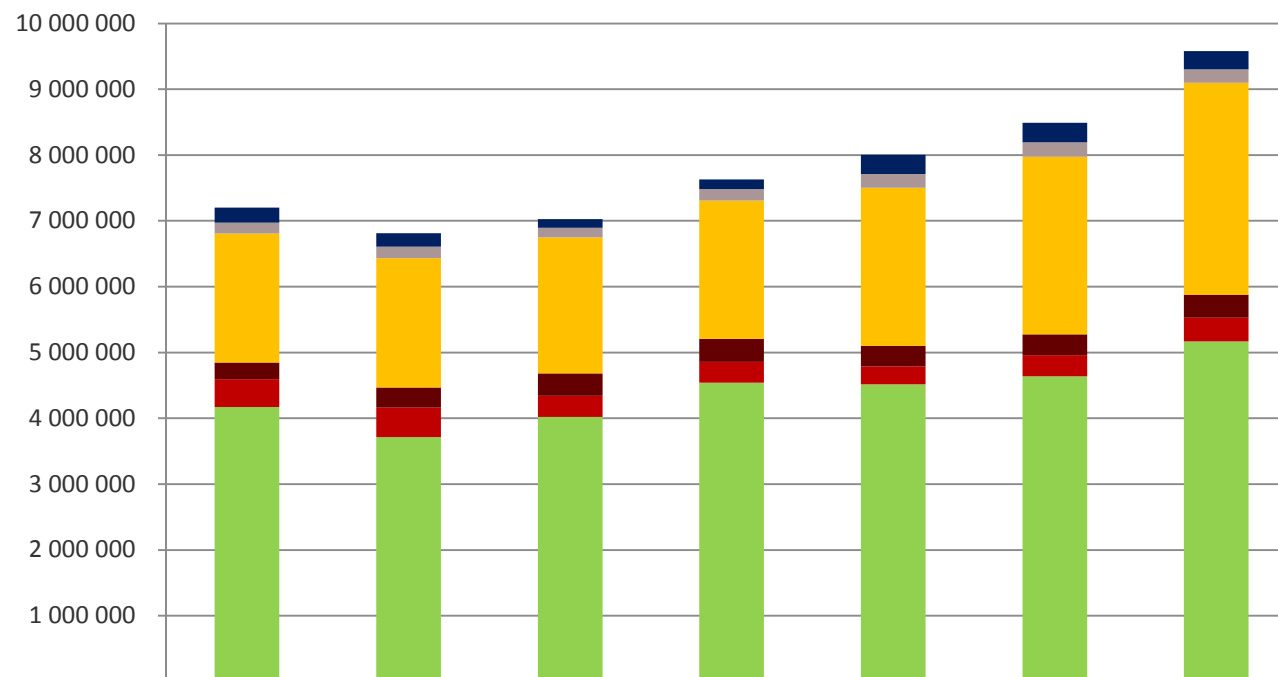
Finanse publiczne

Zestawienie dochodów i wydatków budżetowych Gm. Nowy Targ w latach 2008-2013 – ogółem oraz w przeliczeniu na 1 mieszkańca

Finanse publiczne

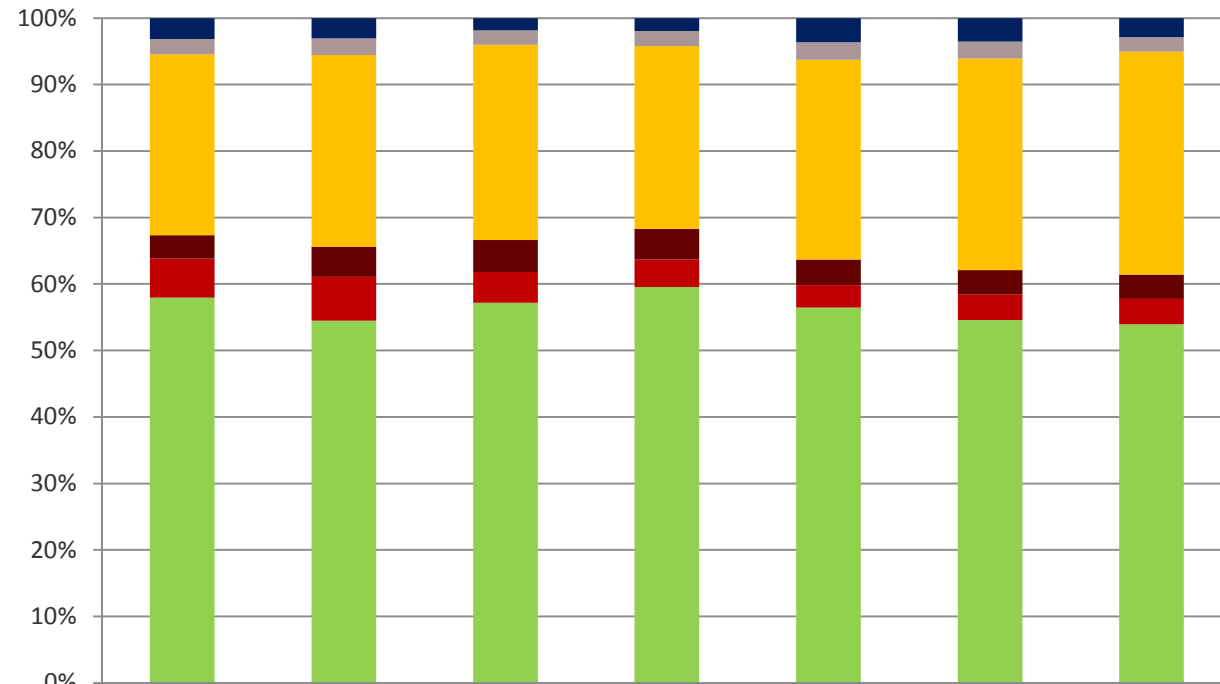
Wpływy z podatków w Gm. Nowy Targ w latach 2008-2014

	Rok 2008	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014
■ podatek rolny	226 223,91	207 016,25	131 446,22	147 222,00	291 381,77	299 066,98	275 204,98
■ podatek leśny	166 197,60	173 208,00	149 611,86	173 291,26	211 676,83	217 304,37	205 849,31
■ podatek od nieruchomości	1 958 996,26	1 963 464,46	2 064 934,64	2 098 812,01	2 403 053,94	2 702 066,28	3 217 034,79
■ podatek od środków transportowych	255 103,63	307 289,47	339 643,86	353 371,16	310 562,71	313 572,57	349 918,83
■ podatek od czynności cywilnoprawnych	420 290,32	448 914,00	323 115,00	314 835,00	269 254,00	324 004,27	360 729,00
■ udziały w podatkach (PIT i CIT)	4 173 598,25	3 713 076,01	4 019 639,70	4 541 327,54	4 519 736,02	4 636 634,95	5 169 696,26

Finanse publiczne

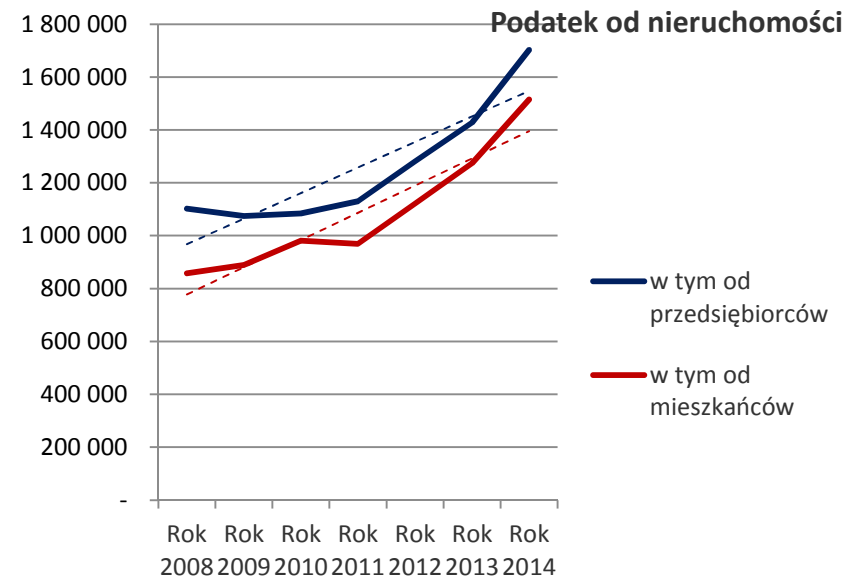
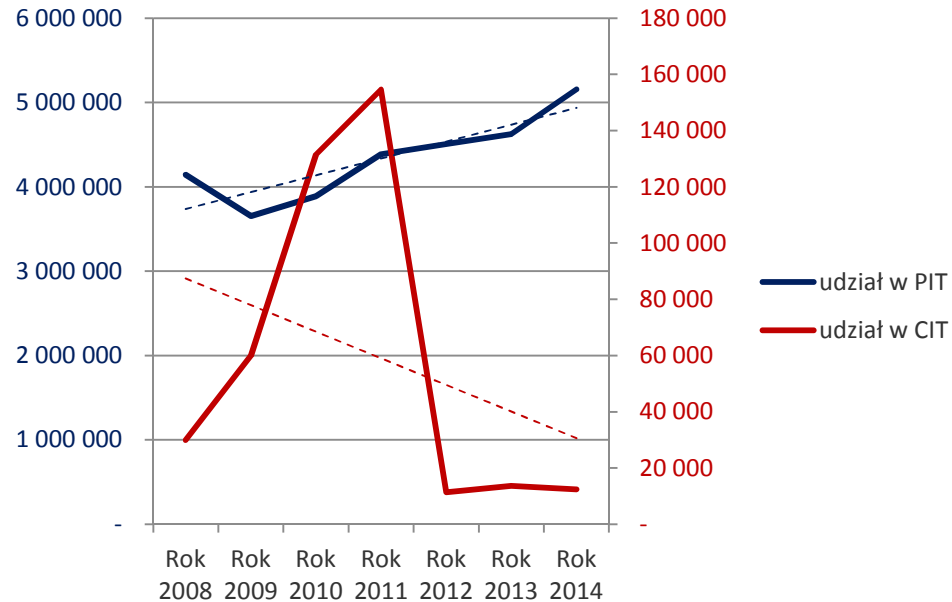
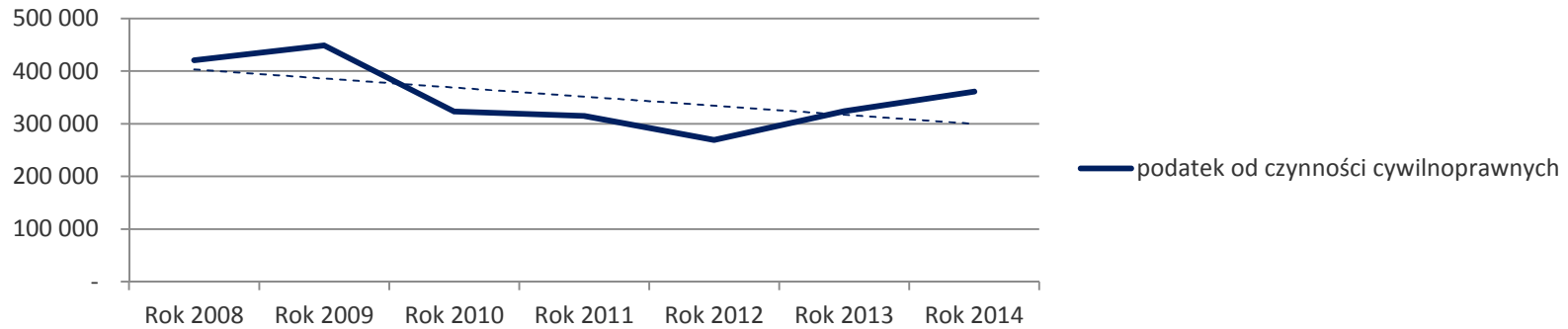
Wpływy z podatków w Gm. Nowy Targ w latach 2008-2014

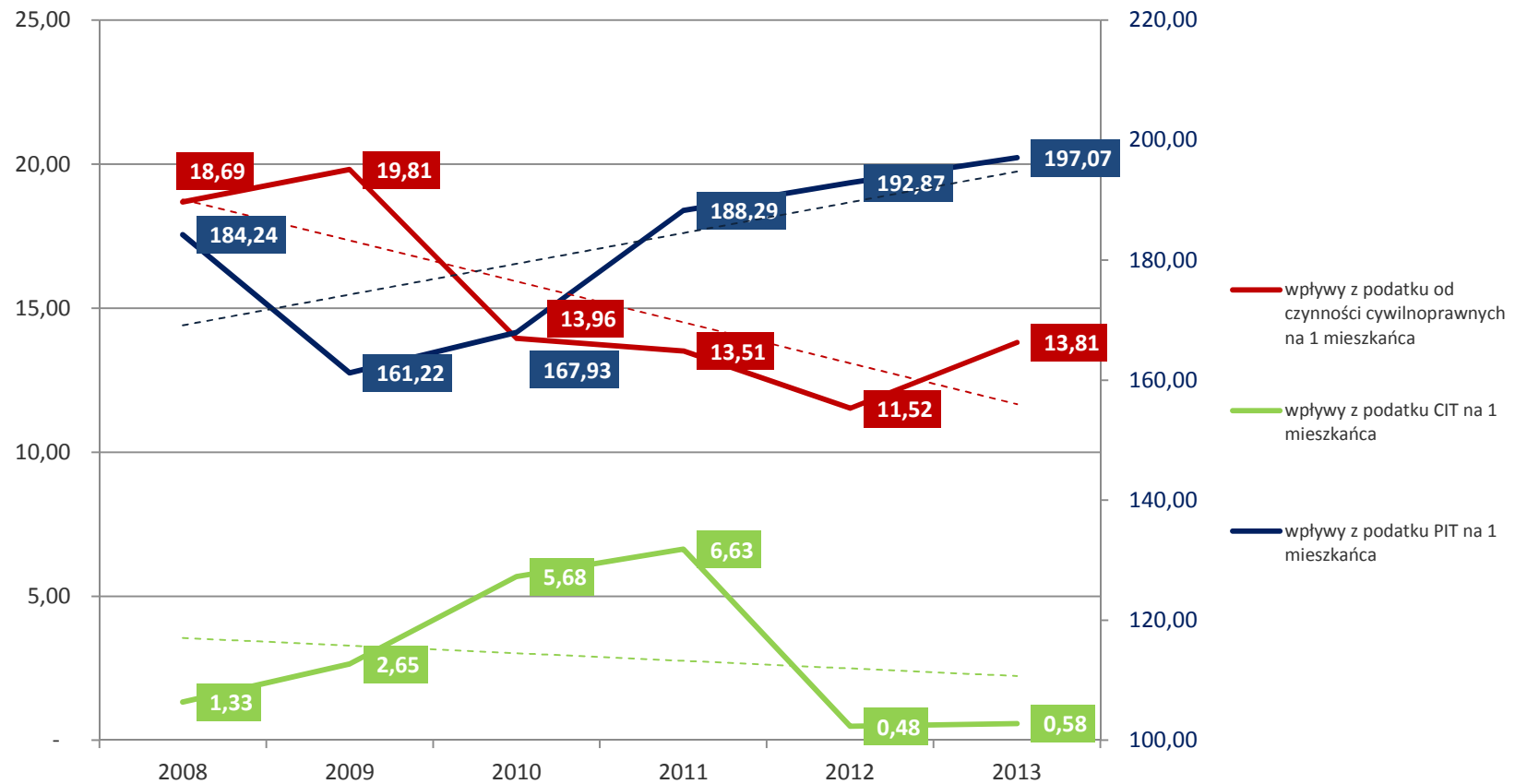
	Rok 2008	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014
■ podatek rolny	3,14%	3,04%	1,87%	1,93%	3,64%	3,52%	2,87%
■ podatek leśny	2,31%	2,54%	2,13%	2,27%	2,64%	2,56%	2,15%
■ podatek od nieruchomości	27,21%	28,82%	29,38%	27,51%	30,02%	31,82%	33,59%
■ podatek od środków transportowych	3,54%	4,51%	4,83%	4,63%	3,88%	3,69%	3,65%
■ podatek od czynności cywilnoprawnych	5,84%	6,59%	4,60%	4,13%	3,36%	3,82%	3,77%
■ udziały w podatkach (PIT i CIT)	57,96%	54,50%	57,19%	59,53%	56,46%	54,60%	53,97%

Wpływy z podatku od czynności cywilnoprawnych, PIT i CIT oraz z podatku od nieruchomości w Gm. Nowy Targ w l. 2008-2014

Wpływy z podatku od czynności cywilnoprawnych, Pit i CIT w przeliczeniu na 1 mieszkańca Gm. Nowy Targ w latach 2008-2012

Strategia Rozwoju Gminy Nowy Targ na lata 2015 – 2022

Strategia Rozwoju Gminy Nowy Targ na lata 2015 – 2022

będzie podstawowym dokumentem programowym ukierunkowanym na politykę Gminy w zakresie rozwoju społeczno-gospodarczego w wyznaczonym horyzoncie czasu i tworzącym ramy dla prorozwojowych programów i projektów realizowanych przez Gminę oraz organizujących aktywność innych grup (mieszkańców, przedsiębiorców, inwestorów).

Planowanie strategiczne to systematyczne, ciągłe działania, podczas których samorząd przewiduje i planuje przyszłość, określa etapy realizacji i realne środki do jej osiągnięcia. Istotą planowania strategicznego jest budowanie konsensusu obejmującego całą społeczność oraz tworzenie wspólnej wizji lepszej przyszłości społeczno-gospodarczej.

Strategia Rozwoju Gminy Nowy Targ na lata 2015 – 2022

Tworzenie *Strategii* jest procesem twórczym, którego celem jest zidentyfikowanie najważniejszych zjawisk oraz uzgodnienie wiarygodnych celów i zadań, a w konsekwencji całej strategii działań.

Celem tak rozumianej *Strategii* jest tworzenie lokalnego rozwoju społeczno-gospodarczego, czyli procesu, dzięki któremu samorząd podnosi jakość życia swoich mieszkańców, tworząc przez to nową społeczność i pobudzając postęp gospodarczy.

Lokalny rozwój społeczno-gospodarczy jest procesem przewidywalnym, planowanym i wdrażanym przez sektor publiczny i prywatny, **tzn. samorząd i społeczność – dzięki spójnym działaniom i programom.**

Strategia Rozwoju Gminy Nowy Targ na lata 2015 – 2022

Czynniki wpływające na pomyślny rozwój społeczno-gospodarczy:

- znajomość silnych i słabych stron lokalnej gospodarki i jej uśpionych szans rozwojowych;
- przywództwo - które scala ludzi, wiedzę, środki finansowe samorządu, mieszkańców i sektora prywatnego w celu osiągnięcia wspólnych celów (samorząd lokalny sam nie jest w stanie zapewnić rozwoju społeczno-gospodarczego – wymagana jest w tym celu współpraca trzech sektorów);
- dostarczenie pomocy i/lub usług tam, gdzie poszczególne rynki i instytucje nie mogą lub nie spełniają potrzeb społecznych; wysiłki sektora publicznego nie powinny zastępować sektora prywatnego w działaniach, w których sektor prywatny chce i jest w stanie poczynić potrzebne przedsięwzięcia i inwestycje (stwarzanie warunków, NIE zastępowanie!).

Strategia Rozwoju Gminy Nowy Targ na lata 2015 – 2022

Struktura kreowania polityki rozwojowej w samorządzie:

Poziom I – Strategia (czyli wyznaczanie celów) – poprzez planowanie strategiczne i planowanie przestrzenne;

Poziom II – Taktyka (czyli metoda osiągnięcia celów) – poprzez Wieloletnie Programy Inwestycyjne i Lokalne Plany Rozwoju;

Poziom III – Działania operacyjne (czyli wdrażanie i kontrola) – poprzez wdrażanie w życie przyjętych założeń i stały monitoring finansowy

Strategia Rozwoju Gminy Nowy Targ na lata 2015 – 2022

Efektywne planowanie strategiczne posiada trzy cech:

- pomaga samorządowi sformułować wspólne, akceptowalne cele i tak kierować procesami rozwoju, by je osiągnąć;
- przedstawia samorządowi cele i zadania rozwojowe – jakie plany są do zrealizowania, jakie są niezbędne ku temu zasoby, jak osiągnąć założone cele;
- dobre planowanie strategiczne (w przeciwieństwie do innych metod) powinno skupiać się na wykonalnych, a nie pożądanym przedsięwzięciach. Musi ono zawierać realistyczną ocenę lokalnych zasobów, szans i zagrożeń.

Planowanie strategiczne pozwala na:

- unikanie przypadkowości w podejmowanych decyzjach;
- uporządkowanie preferencji lokalnej społeczności;
- hierarchizowanie potrzeb i problemów lokalnych według ważności i wykonalności;
- jasno określać, na czym powinien skupiać się wysiłek lokalnej społeczności.

Strategia Rozwoju Gminy Nowy Targ na lata 2015 – 2022

Uspołecznienie procesu planowania

Lokalni liderzy - zarówno z sektora publicznego, jaki prywatnego MUSZĄ osiągnąć konsensus co do wizji przyszłości ich gminy, a następnie podjąć współpracę w celu realizacji tego, co jest niezbędne i pożyteczne dla stworzenia tej przyszłości.

Plan strategiczny musi stanowić własność całej gminy.